

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K za leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 13.

V Ljubljani, dne 26 marca 1908.

Leto XXI

Za živinorejce.

Avstrijska vlada je sklenila s Srbijo trgovsko pogodbo. Srbi so zahtevali, da se jim odpre za živino naša meja, in da se jim dajo čim največje polajšave pri carini. To je umljivo, ker tamošnji živinorejci niso vedeli kam s svojo živino, vrh tega so pa naši tovarnarji, katerim je Srbija pri uvozu blaga zahtevala visoko carino, na vso moč tiščali, da se pogodba sklene. Naša vlada je odločno odklonila, da bi se smela živa živina iz Srbije izvažati k nam; pač pa je dovolila, da se določeno število zaklane živine, ki jo naši živinozdravniki preiščejo, sme postaviti na naš trg.

Tudi ta določba je nasprotna koristim našega kmeta. Dne 18. t. m. se je glavni odbor dolnjeavstrijske kmečke zveze posvetoval o tem. Povdarjati moramo namreč, da so ravno dolnjeavstrijski kmetje najbolj prizadeti, ker zaklana srbska živina pride domala vsa na dunajski trg. — Kmečka zveza je sklenila to-le:

Glavni odbor dolnjeavstrijske K. Z. ostaja pri svojih prejšnjih sklepih in iznova izjavlja v imenu svojih 48.000 udov, da se mora tudi uvozu zaklane živine, ki se po novi pogodbi namerava dovoliti iz Srbije v Avstrijo, najodločneje ustaviti. Odbor je prepričan, da bi to zopet zelo oškodovalo dolnjeavstrijske živinorejce, ki pri sedanjih nizkih živinskih cenah še svojih stroškov za rejo ne pokrijejo. Zaklana živina iz Srbije pa po trdnem prepričanju K. Z. tudi ne bo imela nobenega, količkaj imena vrednega vpliva na živinske cene. Avstrijski živinski trgi imajo toliko živine, da se ne more niti po najnižjih cenah prodati. Zraven pa ni nobenega jamstva, da bi se vključilom, kako naj se po novi godbi živina pregleduje, ne mogla zanesti z zaklano živino živinska kuga. Z ozirom na težavne razmere, ki je v njih avstrijsko

kmetijstvo, zavezuje dolnjeavstrijska K. Z. vse, na njen program izvoljene poslance, da se odločno ustavijo tudi uvozu zaklane živine iz Srbije. Zvezino vodstvo naj pa pazno zasleduje trgovsko pogodbo, ki se obravnava sedaj z Argentinijo in naj odboru predlaga o pravem času primerne predloge.

Kmečka zveza ima prav, ko trdi, da ni pri nas prav nič treba tuje živine, zlasti sedaj ne, ko je pogodba z Ogrsko sklenjena in se torej ogrska živina brez carine lahko tudi k nam izvaža. Za to imamo nepobitnih dokazov iz preteklega leta. Naša država je prodala v tuje države leta 1907 91.568 govedov v vrednosti 43 milijonov 744 tisoč kron, prašičev 14.115 v vrednosti 790.000 K, ovac 74.358 v vrednosti 1 milijon 646 tisoč kron. Iz tujih držav se je lani uvozilo 13.615 goved (vrednost 2.586.000 kron, prašičev 9377 (vrednost 263 tisoč), ovac 11.057 (vrednost 161 tisoč). Srbska meja je bila zaprta; mi nismo samo lahko izhajali s svojim, marveč smo še mnogo ven prodajali. Ker je od lani nemška carina za našo živino višja, je naše živine domala ena tretjina manj šlo na Nemško, kakor leta 1906 in v prejšnjih letih. Zato pa bremo teden za tednom v poročilih o živinskih trgih, zlasti o dunajskem, da je živine več, nego se je potrebuje. Kupcev ni. Ali je potem pametno, če se dovoli Srbiji, da proti nižani carini tlači že tako nizko ceno navzdol? Naš kmet redi državo in jo mora zdrževati. Kako naj pride do tega, da se mu obteži prodaja njegove živine.

Zavpili bodo pa meščani, v prvi vrsti socialni demokratje, da je meso predrago. Ravno socialni demokratje naj bodo lepo tihi. Njim ni za drugega nego za agitacijo in če pri tem vse propade. Kmetu ne privoščijo beliča, on, ki meso prideluje, ga jesti ne more, ker mu pride predrago; za železničarje so pa n. pr. v državni zbornici zahtevali naenkrat 20 milijonov kron

več. Seveda so vedeli, da to ni mogoče, toda kaj jih vse drugo briga, da le nahujskajo delavca proti vsem drugim stanovom, zlasti proti kmetu, pa so zadovoljni.

Neštetokrat smo že povdarjali, da kmet od visokih cen za meso nima takorekoč nič. Dobiček spravijo prekupci in mesarji. Kdor se hoče pošteno prepričati, naj izračuna, koliko dobi mesar n. pr. od zaklanega vola, in koliko je dobil kmet, ko ga je prodal. Natančni računi so pokazali, da ostane pri srednje pitem volu mesarju krog 140 kron. Vrh tega je še javna tajnost, da po velikih mestih mesarji prodajajo poleg kosti, ki jih ima zaklana žival, še druge kosti, ki jih od drugod kupujejo. Tu naj se napravi red in država naj spozna, da kmet ne odira nikogar, pač pa da kmeta odirajo in na račun njegovega težkega dela hočejo živeti dobro vsi drugi.

Političen pregled.

AVSTRIJA.

DRŽAVNI ZBOR.

Kedaj skličejo državni zbor, še ni določeno. Najbrže šele aprila. Baje po leti zasedanja ne odgode. Narodnogospodarski odsek bo zboroval nepretrgoma, da reši starostno in onemoglostno zavarovanje.

NAŠI POSLANCI NA DELU.

Proračunski odsek zboruje že od januarja meseca in dela temeljito, a zelo počasi. Toliko stvari kliče po reformi, toliko pametnih in koristnih predlogov se stavi, da je že dvomno, če bo moglo do junija priti vse na vrsto.

Poslanec dr. Žitnik, ki je eden izmed najpridnejših odsekovih članov, je zadel v živo, ko je govoril o reformi politične upra-

ve. Ta pri nas naravnost vpije po izboljšanju. Mnogi politični uradniki ne znajo ljudskega jezika, zlasti med Slovenci in Hrvati, ali pa ga zaničujejo in prezirajo. Naši okrajni glavarji dobivajo vse vesti od orožnikov, ki so mnogokrat enostranski. Kar ti rečejo, to je kakor pribito, orožniki so pri nas največji gospodje. Zato ljudstvo nima in ne more imeti zaupanja do okrajnih glavarstev.

Da bi župani bolje uradovali, naj bi politična uprava v dogovoru z deželnimi odbori priredila primerne tečaje za župane in občinske tajnike.

Kako se razdeljujejo državne podpore, imamo tudi žalostne izkušnje. Te se dele premnogokrat ne po potrebi, pač pa po političnem prepričanju. Zato naj se naredi deželni odbori, katerim naj bi država sorazmerno številu prebivalcev in njih potrebi razdelila 10 milijonov kron.

Poslanec Žitnik ponavlja zahtevo, da se uvede splošno ljudsko zavarovanje za starost in nezgodo. To naj bi ne obsegalo le tovarniških delavcev, ampak tudi poljske in gozdne, male kmete in obrtnike.

Vlada je deloma pripravljena tem zahtevam ustreči. Toda le deloma. Pravi, da hoče pomnožiti okrajna glavarstva, pripravlja tudi načrt, da se ustanove okrožna oblastva, ki bodo posredovala ožji stik višjih oblasti s prebivalstvom. Glede na splošno zavarovanje pa stoji slabo. Vlada ima nebroj pomislekov in izgovorov, ki so večinoma prazni. Res je, da ima vlada že izgotovljen načrt za starostno zavarovanje, toda vprašanje je, če bo kedaj zasledal beli dan. Gotovo je, da vlada najprej noskrbi za koristi drugih stanov, nazadnje šele — če kaj ostane — vidi tudi kmeta in delavca.

NEKAJ ZNAČI NEGA IZ NAŠIH VISOKIH ŠOL.

Na vseučilišču v Inomestu predava cerkveno pravo profesor Wahrmund. Ta je pred kratkem spisal oziroma od nekega ubeglega svobodomiselnega jezuita prenišal knjižico, kjer zabavlja na najpodlejši način zoper božanstvo Kristusovo, Brezmadežno Spočetie in zoper cerkev. Norčeval se je iz katoliških ditakov in jih imenoval tence, ker še verujejo v katoliško cerkev. V Inomestu pa so po veliki večini katoliški dijaki. Ti so z ogorčenjem ugovarjali takim naukom, kakor jih je stresal profesor Wahrmund. Za stvar se je pričel zanimati tudi panežev poslanik na Dunaju, Belmonte. Učitelj cerkvenega prava, in smeši cerkev. Ta je lepa. Zato je imenovani poslanik nastopil proti Wahrmundu in zahteval pri ministrstvu, da ta zapusti svojo službo; naj uči kar hoče, le cerkveno pravo naj pusti človek, ki sploh ni več katoličan. Kakor hitro se je ta zahteva poslanikova zvedela, je pričelo svobodomiselnostno časopisje besneti. Pravi ti prosvitljenci, da zatira Belmonte »svobodno znanost«. Kaj bi rekli pri nas, ako bi kak katehet v šoli začel zabavljati čez vero, čez Kristusa, čez vse, kar je vernemu kristjanu svetega. Ali bi ne bila dolžnost cerkvene oblasti, takemu človeku prepovedati še nadalje učiti. To je storil Belmonte v sporazumu z Rimom. Svobodomiselnost pa pra-

vijo, da se s tem krati »svoboda« znanosti. — Cela ta akcija pa ima namen započeti v Avstriji kulturni boj. Wahrmund naj bi ločil državno zbornico v dva tabora, katoliškega in protikatoliškega. Potem bi se pokazalo, kje je večina. In če bi jo videli svobodomiselnost na svoji strani, bi takoj vzdignili zastavo z napisom »ločitev cerkve od države« — pa seveda po francoskem vzorcu. Razmere, kakršne vladajo po naših visokih šolah, res kriče do neba; kažejo nam, da je sedanje razmerje med cerkvijo in državo v prihodnosti nevzdržljivo. Naše visoke šole so skoro skozi in skozi brezverske, dosledno iz njih izhaja inteligenca, ki je sovražna veri in cerkvi. Vlada pa ta duh podpira; zato gotovo ni daleč čas, ko se bodo duhovi ločili. Da bo pa ta boj za nas uspešen, je le eno sredstvo: katoliška organizacija.

VOLIVNA REFORMA ZA ISTRO.

18. marca se je sešel odsek za volivno reformo istrskega deželnega zbora k seji, najbrž zadnji. V odseku je volivna reforma že sprejeta. Sestaviti je sedaj le še poročilo za deželno zbornico v celoti. Ni dvoma, da kakor hitro se snide istrski deželni zbor, bo imela Istra tudi spremenjeni volivni red. Kar je drugod mogoče, to za enkrat pri nas vsled zasluge liberalcev še ni mogoče.

ANGLEŠKO BRODOVJE — NAJMOČNEJŠE NA SVETU.

V angleški gosposki zbornici je povdarial lord Lawdor, da mora angleška vojna mornarica prekašati najmočnejše brodogradne države. Nek drug poslanec pa je celo izjavil, da bo imela Angleška spomladi leta 1911. tako brodogradnjo, ki bo prekašala brodogradnjo vsega sveta.

BORBA NA HRVAŠKEM.

Poročali smo, da je bil hrvaški sabor sklican. Med zborovanjem so sabor obkolili orožniki. Ban Rauch pa, ki si sam ni unal v zbornico, je izročil predsedniku kraljevo pismo, s katerim se sabor razpusti. S tem je bil konec komedije. Ban Rauch ima menda še tretje pismo v žepu, s katerim lahko proglasi izjemno stanje, in ki mu da oblast kraljevega komisarja. Hrvaško ljudstvo je razburjeno. Zbornica bi bila lahko delala, a ban jo je razpustil, ker se je bal za svojo osebo in za svoje stališče. V takem nasprotju, kakor stoji ban nasproti hrvaškim strankam, se ban ne more dolgo držati. Socialni demokratje so imeli v Zagrebu shod, ki se ga je udeležilo 4000 ljudi, in ki so zahtevali odstranitev bana Raucha. Naglašali so, da je le ban in njegova vlada ona coklja, ki ovira redno delo.

Kako je ban v Zagrebu in na Hrvaškem sploh priljubljen, kaže naslednji dogodek. Ban se je šel v sredo teden po Zagrebu sprehajati. Ko ga je občinstvo zanažilo, se je pričelo iz njega norčevati. Ban je šel v trafiko, da si kupi cigar in da počaka, da množica nanj pozabi. Pa ljudi se je zbiralo vedno več pred trafikom, nazadnje jih je bilo cel trg, več tisoč. Ban se tega prestraši, zato je telefoniral po zagrebško

policijo. Ta je deloma peš, deloma na konjih razgnala občinstvo in omogočila, da je pričel srečno domov. — Iz takih dogodkov si bo ban Rauch že polagoma povzel nauk, da je treba s Hrvati delati bolj po hrvaško in da Zagreb še ni na Mažarskem.

TRGOVINSKA POGODBA S SRBIJO.

V soboto teden so podpisali v zunanjem ministrstvu trgovinsko pogodbo, po kateri sme Srbija uvažati vsako leto 30 tisoč zaklanih volov in 60 tisoč zaklanih prašičev. Pogodbo so podpisali ministri obeh držav.

Iglavski kmetje so imeli shod, kjer so ugovarjali trgovinski pogodbi s Srbijo. Protestirali so tudi proti nameravanemu kanalu Donava-Odra, ki bi koristil le industrijcem.

Mladeniška organizacija.

»Mladost«.

Bratje telovadci!

Spolnila se nam je želja, katero smo izrazili že pri ustanovitvi Zveze telovadnih odsekov, želja namreč, da dobimo svoj list. Prihodnji mesec izide prva številka »Mladosti« in je danes zadnja številka »Domoljuba«, ki prinaša oddelek »Mladeniška organizacija«. Dolžnost nam je, da pogledamo pri tem prehodu naprej in da se ozremo nazaj. Storim najprej zadnje. Naša mladeniška organizacija se je v kratkem času tako lepo razvila, da je iz nje same vzrasla potreba po lastnem glasilu. Ne mine skoraj teden, da se ne bi ustanovil kje nov telovadni odsek. Vsak mesec se pridruži trdni naši armadi novo krdelo zavednih, poštenih slovenskih mladeničev. Kot mladi orli gredo vsak teden naši mladeniči na vse strani naše domovine podučevati in organizirati nove čete. Iz skromnega početka se je razvilo že sedaj po kratki poldrugoletni dobi naša organizacija v pravo mladeniško vojsko, pred katero plapolata ponosno zastava, ki nosi s srčno našo krvjo pisan temeljni rek našega dela in prepričanja: poštenost in zavest, da smo sinovi naroda, ki mora neprestano delati in se boriti, ako si hoče zagotoviti svo obstanek. Kako pa je delo olajšano in koliko večje je navdušenje, ako smo si v zavesti, da nismo sami, temveč da nas je stotine in stotine, ki čutimo in mislimo enako. Kako prijetno nam je v zavesti, da imamo brate ne samo po divni naši Gorenjski, ne samo na skalnati naši Notranjski, ne samo po vinorodni naši Dolenjski, temveč že na zeleni Štajerski, lepem Primorju in da čakajo vrli, zavedni koroški mladeniči, da se nam čimpreje pridružijo. **Po naši organizaciji naj odpadejo meje, ki dele Slovenstvo, po naši organizaciji naj se uresniči ideal zednjenja, trdne, nepremagljive Slovenije, ki naj bo ponosna hči v ponosni hiši slovanstva.**

To je delni namen našega dela, naših borb. Spolnuje se ta namen s prepričanjem, da bom odosegli te lepe cilje samo tedaj,

ako bomo delali v isti smeri kot so jo začrtali in po kateri korakajo od uspeha do uspeha voditelji lepo prospevajoče krščanske naše demokracije. Bodimo res avantgarda teh čet. Bodimo v resnici vojak v tej nepremagljivi armadi slovenskega ljudstva.

V teh smereh, za temi cilji so valovile dosedaj naše čete. Tudi v prihodnje mora ostati tako. Niti za las se ne damo premakniti od naše poti, niti za trenutek ne smemo obstati. Mladina ne sme poznati počitka! Vedno naprej od dela k delu, od uspeha do uspeha, ker visoki so cilji in sovražnik preži vsak čas, da razdvoji in razorši naše vrste. Slabi vojaki bi bili, ako bi gledali samo naprej in ne tudi na stran, kjer se skriva sovražnik, ki skuša na zvijačen in tudi odurni način prodreti naše falange. Ne bo se mu posrečilo! Zato mu jamčimo, ker poznamo našo mladino! Novo orožje smo si zbrali proti njemu. To orožje naj bo naš list, naša »Mladost«.

»Mladost«. To bo naš prijatelj, naš propovednik in branitelj. Glasilo slovenskih mladeničev bo in zato bo tak in mora biti tak kot so organizacije teh mladeničev.

Pisan bo strogo v slovenskem duhu.

Pisan bo strogo v krščanskem duhu.

Prinašal bo članke apologetične in socialne vsebine.

Prinašal bo tehnične članke iz telovadnice.

Prinašal bo dopise iz odsekov.

Pisma mladini se bodo nadaljevala.

V vsaki številki bo zanimivi podlistek.

V listu se bo priporočalo mladini primerno čtivo.

Pečal se bo sploh z vprašanji, ki zanimajo in so važna za slovensko mladino brez izjeme.

Cena listu bo tako nizka, da si ga nabavi lahko vsak slovenski mladenič. Štal bo celoletno 2 kroni, posamezne številke 10 vin. Izhajal bo vsako prvo in tretjo soboto v mesecu.

Bratje! Na delo! Na agitacijo v vsakem odseku, v vsakem društvu naj se takoj določi zanesljiv poverjenik, ki bo zbiral naročnike in pobiral naročnino. Potom poverjenikov in skrbnih agitatorov homo dosegli največ.

Urednik lista bo br. Fran Terseglav, upravnik pa br. Ivan Podlesnik. Na zdar!

Listek.

Družina.

Novela. Spisal Ant. Erjavec.

IV.

Vijoličasto črni oblaki so se gromadili kakor težke skale visoko nad vasjo. Čez pokrajino je legal mrak, grozo in strah vzbujajoč; čeprav je šele tretja popoldanja ura udarila v zvoniku. Hiše na vasi, tako

se je zdelo, so se stisnile druga k drugi, kakor store ptiči v gnezdu, kadar se jim bliža roparska roka. Za vasjo je bučala reka, vzdihujoča pod težo svinčenega ozračja; na njenem bregu so se priklanjale jelše do zelene gladine, trepetajoče v pričakovanju. Po vasi so šklepetala okna, otroci so bežali s krikom in strahom vsak na svoj dom.

Košarjeva gospodinja je sopihajoča, s prepalim obrazom pritekla s polja, v roki bliščeč srp in škrlatno rdeč makov cvet.

Na domačem pragu jo je pričakovala Katarinka, žareča v lica in oči. Ponosno je gledala proti razdivjanemu nebu in bila vesela in razposajena, kakor še nikoli v mladem življenju.

»O, mamka!« je zaklicala od daleč, ko je zapazila svojo mater z žarečimi očmi. Nato je radovala:

»Glej, kako pokajo skale v nebesih — ali slišiš? Iskre se krešejo — ali vidiš? — O, makov cvet si mi prinesla, mamka? Daj, vtaknila si ga bom v lase, da bom kakor nevesta. — Ne hodi v hišo, mamka! Tukaj počakaj na pragu! Blisk — ali vidiš? — Danes se vrne naš očka, prav gotovo se vrne, ko je tako lep, svatovski dan. Nebesa gorijo, gori med skalami, ali vidiš? O, očka se danes vrne, prav gotovo se vrne.«

Barbo je zbadlo v srce. Doslej še ni njena hči govorila tako zmedeno, in nikoli se ji niso tako svetlikale oči. Zato ji je zapovedala:

»Pojdi z mano v hišo, Katarinka. Bolna si.«

Šli sta v hišo. Zunaj je zavijala nevihta okrog oglov, in debeli oreh ob hiši je šumel in lečal in tolkel s krivimi vejami no strehi. Tu tam je zagorel blisk in udarila strela. Vse to se je zdelo danes Katarinki lepo in veličastno. Nič se ni bala; tudi na očeta ni več mislila. Barbo na je bilo strah. Pokleknila je k stolu in molila na glas. Mrmrajoče ji je odgovarjal pastir Aleš, ki se je stiskal v kotu.

Pretrajljivo je molila gospodinja, da bi ljubi in dobri Bog obvaroval njeno hišo in družino vsake nesreče — da bi jo obvaroval ne samo strele in toče, ampak tudi največje izgube — gospodarja in očeta. Molila je, da bi ozdravela njena tako ljubljena hči, uboga Katarinka, molila tudi, da bi nebeški Oče vlił vsaj kaplenco usmiljenja v trdo srce tistega skopuha in oderuha, ki ji preti, da požene njo in Katarinko po svetu.

Ko je Barba, vsa v molitev zatopljena, klečala ob stolu, in je zunaj udarila strela in blisk in so se nodili oblaki čez sivo nebo, tedaj je njena hči Katarinka tiho odprla vrata in stopila na prag. Veter ji je nihel v lica in lase, in debel dež jo je škropil. Rdeča je bila v obraz kakor roža; oči so se ji bliskale v divji luči in lepo je žarel makov cvet v kiti las.

Zabliskalo je. Tako je zagorelo, kakor bi se razkralo nebo, vse plameneče in ognjeno. Katarinka je razprostrla roke in planila v nevihto in vihar. »Oče moj — oče moj — jaz te vidim — oče!« je klicala z jasnim glasom, zavila proti hučeči in žumeči reki za vasjo, in izginila v dežju in megli. Nevihta je razsajala za njo; drevesa

so se lomila, blisk je plamenel in bučala je reka mogočno.

Ko je nekoliko potihnilo zunaj in se je razjasnilo v sobi, je vstala Barba od stola, kjer je molila, in pogledala okrog. Pastir Aleš je na tleh špičil zob za grablje.

»Moj Bog, kje je Katarinka?« vikne hipoma gospodinja in prebledi.

»Katarinka! . . . Katarinka!«

Barba teče gledat v spalnico, potem v klet, potem na izbo — hčerke ni nikjer.

»Ko je najbolj razsajala huda ura, se je zmuznila iz hiše,« pouči pastir gospodinja.

»Kaj? . . . Ali lažeš, fante?«

»Vi ste molili, ona je hitro odprla vrata in stekla. Videl sem in slišal.«

»Fante, ti lažeš! Sai mora biti doma!«

Še enkrat je preiskala in preteknila vse kote po hiši — zaman, hčerke ni nikjer. Zunaj nalahno rosi dež in iz dalje se čuje bobneč grom. Barba trepetja po vsem telesu. — Moj Bog, ali še nisi poslal dovolj križev in težav nad družino brez očeta? — S prosečim pogledom se ozre gospodinja na podobo žalostne Matere božje, gre v spalnico in si ogrne ruto čez pleča. Nato zapove Alešu:

»Varuj dom! Jaz grem povprašat okrog sosedov po Katarinki.«

Med tem švigne senca mimo okna, v veži zacvilijo vrata in prikaže se — Štefin. Barbi se skoraj zavrti v glavi, ko ga vidi stopiti čez prag, premočenega v dežju in z zmečkanim klobukom.

»Kaj želite, Štefin?« vpraša Barba z navidezno mirnim glasom, toda s težko slutnjo v srcu. Štefin oblastno otene dež s klobuka, sede na klop in položi koščeno roko čez mizo.

»Prosim vas, ne uničite me! Povejte hitro, kaj želite? Meni se mudi od hiše,« dé gospodinja napol odločno, napol strahoma.

»Semkaj sedi, Barba!« zategne Štefin.

»Leno vas prosim, povejte hitro! Katarinka je v nevihti izginila in jo grem iskat. Blazna je — saj veste — in se ji lahko preneti nesreča. Moj Bog!« vpne Barba in nemirno popravlja ruto na plečih. Zunaj se vnovič kopičijo oblaki in dež lije bolj in bolj na gosto.

»Se ti prav nikamor ne mudi. Semkaj sedi. Važne reči moram še danes govoriti s teboj. To vse se ne da povedati v prvi sani,« odgovarja Štefin počasi in s škodljivim nasmehom v glasu. Barba stoji ob vratih, nemirno, ne vedoč, kaj bi storila. Nato dé:

»Povejte no, po kaj ste prišli. Tako čudno se vedete.«

Štefin se pogladi po razoranem čelu in se zasmeje:

»Ha-ha, no kaj sem prišel? Čisto kratko in razumljivo bom povedal. Tariat sem prišel svoj denar, trdo privarčevani denar. To se pravi, če v enem tednu ne prineseš k Štefinu dva tisoč goldinarjev, te izročim sodniji, in tvoje nosstvo z haito vred pride na boben. Tako je, ti moja nekdanja — mhm — ti si me pahnila nekdanj kakor psa od sebe, ko sem te prosil, da bi mi dala roko v zakon, in danes je prišel zate in zame povračilni dan — ali me dobro razumeš, Barba? Če v enem tednu ne po-

ravnaj dolgov, odideta ti in Katarinka po svetu s palico in malho. Ha-ha!»

Barba je obstala pri vratih kakor okamenela. Gledala je nemo Štefina, kako se je nagnil z dolgimi, ozkimi prsi čez mizo in se krohotal škodoželjno in privoščljivo. V grozi ji je drhtela vsaka mišica na telesu. Ruta, ki jo je ogrnila okrog pleč, ji je spolzela na tla, roke so se ji trdo sklenile same po sebi, in pobledele ji je obraz. Iz oči ji ni hotela kiniti nobena solza.

Štefin se je zravnal pri mizi pokonci. Bil je velik, da se je skoraj stropa dotaknil njegov pokvečeni klobuk. Pričakoval je, da bo — kakor se je že zgodilo — Barba pokleknila predenj in ga za Kriščevo voljo prosila usmiljenja in potrpljenja. Toda Barba se je spomnila moževih besedi; v očeh ji je zagorel ponos, kakor ga more čutiti le žena, in stopila je pred okrutnega upnika:

»Storite, kar se vam zljubi! Ne maram več uživati vaše milosti! Teden dni bom čakala, morebiti vendar-le pride rešitev iz Amerike. In če ne pride, pa naj se zgodi, kar hoče. Vašega Aleša vzemite s seboj, ne potrebujem ga več za delo. Te dni, kar jih bom še preživela na domu, hočem ostati sama s svojo ljubljeno hčerjo in ne maram, da bi vaš sin gledal solze moje nesreče. Zdaj vas prosim, da odidete, poiskati moram Katarinko.«

Govorila je Barba navidezno tako mirno in preiščeno, da je Štefin osupnil. Ko je gledal njene svetle oči in stroge poteze na obrazu, se je spomnil tistega trenutka pred štirinajstimi leti, ko mu je pokazala vrata, bogatega snubcu, ponosna v obraz. Zdaj so se že zarezale gube trpljenja v njena lica, izgnila je svežost mladosti, samo ženski ponos še ostal v njeni duši.

»Torej Aleša ne maraš,« dé Štefin istotako mirno. »Ampak boljšega zaroda je on, kakor tvoja blazna hči, ha-ha. Čudna bolezen ha-ha —«

Barbi je zakrvavelo srce ob teh besedah, izgovorjenih v maščevalnem zasmehovanju. V njej se je vzbudila — mati: mati, ki brez mej ljubi svojega otroka in ne pusti nobenega madeža na njem. Iskrile so se ji oči, žile na sencih so se ji napele in kri ji je plula v glavo. Dvignila je desnico ter pokazala vrata:

»Proč iz hiše — poberite se! Vi — tak umazanec — bodete blatili mojo hčer? — Proč!«

Štefin se je počasi s svojim dolgim telesom majal proti vratom in se krohotal. Ko je stopil na hišni prag, tedaj je stisnil pest proti Barbi in zapretil: »Čakaj copernica, — čez ta prag, ki danes stojim na njem, te bom čez mesec dni pahnil kot berarčico na cesto. — Aleša, ki si ga že toliko

časa morila z lakoto, pošlji še nocoj na moj dom. — O, ti že pokažem!« —

Štefin je zaklel in odšel. Dež je v debelih kapljah tolkel na zemljo, in že se je napol mračilo. Barba se je v obupu zgrudila pred podobo žalostne Matere božje, in pričela jokati in ihteti, kakor bi se ji trgalo srce iz prsi. Naenkrat pa se je spomnila in planila pokonci, pobrala ruto na tleh ter hitela po vasi, od hiše do hiše vprašujoč po hčerki. Dež je lil s črnosivega neba, da so stale široke luže po travnikih in se svetlikale v mrazu.

Pozno v noč šele se je vrnila Barba na dom — brez Katarinke — kakor zid blede v obraz. Trepetala je od žalosti in bolelosti; o svoji hčerki ni izvedela nikjer ničesar.

Aleš je spal na klopi pri peči in nekaj govoril v sanjah. Gospodinja ga je pustila v miru, pokleknila pred žalostno Mater božjo in ihtela in molila dolgo, dolgo. Še vedno je upala, da se Katarinka vrne nocoči, ali drugo jutro zarana, toda zaman. Minila je noč in zagorelo jutro — hčerke pa ni bilo. Povsod je iskala za njo drugje dan in povpraševala ljudi, a vsi so zmajevali z ramami in pomilovali ljubečo mater. — Zvečer je zaplenela na črnem nebu lena zvezda, utrinjala se v zlatih pramenih: visoko, visoko nad njo se je radovala v nebeškem veselju Košarjeva Katarinka. (Dalje prihodnjič.)

Razgled po domovini.

Cesar je v zadnjem času zopet malo obšel in sicer na nahodu. Vendar pa je izključena po mnenju zdravnikov kaka resna nevarnost. Presvitli cesar prebiva v svojem najljubšem gradu v Šenbrunu pri Dunaju. Da ni stanje vladarjevo tako neugodno, se razvidi odtod da vsak dan zaslišava razne dostojanstvenike.

Novi deželni glavar kranjski. Dunajski listi poročajo, da je presvetli cesar imenoval za kranjskega doželnega glavarja dvornega svetnika, državnega in deželnega poslanca S. L. S. gosp. Frančiška Šukljeja. Njegov namestnik bo poslanec baron Lichtenberg. — Kakor se čuje, se vrše pogajanja radi sklicanja deželnega zbora.

Kranjski liberalci se po stari navadi zopet upirajo razširjenju volivne reforme za deželni zbor in se pri tem sklicujejo na klaverno zmago po mestih. Poslanci S. L. S. ne bodo preli mirovali, dokler ne dobi slovensko kmečko ljudstvo svojih pravic. V izključno kmečki deželi, kakoršna je Kranjska, mora kmet gospodovati in če si radi tega vsi liberalci razbijejo svoje trde buče. Ljudstvu najprvo pravice in potem se bo pričelo redno delo.

Važno za Slovence, ki iščejo kruha po velikih mestih. »Slovenska krščansko-socialna zveza« izda izkaznice, na katerih bodo oni, ki iščejo služba na Dunaju, Gradcu, Trstu, Pulju, I. in bližnji, Gorici, Celovcu in večjih industrijskih krajih, našli naslove naših društev, shajalšč somišljenikov, zavetišč in priredb naše organizacije. Potrebna navodila dobe naša društva in župni uradi.

Roparski napad v Trstu. Roparja prileta. V nedeljo, dne 15. t. m. zvečer v mraku je neki Josip P. stonil malo natrikan iz krčme »Banianka« v ulici Punta del Forno v Trstu, kar ga obame nek neznanec. F. se je izkušal izviti, toda zaman. Med tem mu je drug neznanec preiskoval žepa ter mu pobral vse drobiž. F. je

začel vpiti in prihitela sta dva policijska agenta, ki sta napadalca prijela in aretirala. Pišeta se Anton B. in Anton Bl., prvi 18, drugi 20 let star, oba težaka. F. je izjavil, da sta mu vzela štiri krone.

Koroška kmetijska družba in Slovenci. Omenjena družba je zopet pokazala, kako naklonjena je Slovincem. Kakor je namreč za nemški del dežele imela potovalne učitelje za čebelarški pouk, tako jih je v preteklem letu nastavila tudi za slovenski del, in sicer v osehah, g. A. Martinjaka, nadučitelja v Medgorjah, g. J. Krebsa, učitelja na Lešah, in g. Horvata, učitelja v Čačah. Pa ravno za pliberški in velikovski okraj, ki je najbolj slovenski, si je poskrbela za slovenskega potovalnega učitelja (za čebelorejo) Nemca! Kajti g. Krebs ne zna nobene besede slovenski. To se pravi s Slovenci norce briti!

S. L. S. na Kranjskem je priredila v zadnjem času nekaj dobro obiskanih shodov. V nedeljo 15. t. m. je imel deželni poslanec dr. Lampe shod pri sv. Trojici nad Cerknico. — Na praznik sv. Jožefa sta priredila deželna poslanca dr. Lampe in Mandelj zjutraj po prvi sv. maši shod na Mirni, popoldne pa v Št. Rupertu.

Katoliško izobraževalno društvo se je ustanovilo na god sv. Jožefa v Smedniku. Govoril je na ustanovnem shodu g. stolni vikar Smolnikar iz Ljubljane.

S Koroškega. Zadrufnega tečaja v Celovcu se je udeležilo okoli trideset mladenčev in mož. Tečaj je uspel prav imenitno. — Umrl je dne 8. t. m. v Št. Petru vokolni župnik, č. g. Andrej Kajtina, star 77 let dobro znan vsem starejšim romariem naše božje poti, ker je dolga leta opravljal tu božjo službo. V Št. Petru je bil od leta 1869. Pogreba, ki ga je vodil preč. g. prošt Fl. Isop iz Spod. Dravogradu, se je udeležilo zelo mnogo ljudstva.

Nagrobnico je v iskrenih besedah govoril pameški župnik, g. Ivan Rotner. Naj počiva v miru!

Mokraška hinavščina. »Delavski list«, glasilo socialistov na Primorskem, piše dne 25. februarja t. l.: »Dolgo časa so se prepirali med seboj liberalci in agrarci, ter hodili po Goriškem. Končno so kandidate našli v svojih voditeljih. Cel čas svojega obstanka so pripovedovali agrarci, da se mora kmet med seboj združiti. Liberalce so zmerjali, da se je cloveku kar gabilo. Sedaj so se pa združili s tisto stranko, o kateri so vedno trobentali, da ni naredila še ničesar v prid ljudstva. Takrat so imeli prav. Kako pa se more še kaj zaupati ljudem, ki so se še nedavno med seboj obrekovali in napadali, da je bila groza. Kako naj se zaupa dr. Franku, ki je hotel prodati svojo stranko najprej klerikalcem, ker se mu ni posrečilo, jo je prodal liberalcem. Kdor hoče, da se bo delalo v deželni zboru za prave ljudske koristi, ta naj glasuje samo za kandidate socialnodemokratske stranke.« — Dne 9. marca pa so šli vsi sociji kakor en mož voliti iste agrarce in iste liberalce, ki so jih še dne 28. febr. zmerjali za komedijante. Vi mokrašč. Vi ste — hinavski komedijanti! Vi ste brez glave, ker morate storiti, kakor pride z Dunaja — judovski »Befehl«. — Op. uredništva: Ravno tako so delali rdečkarji tudi pri državnoborskih volitvah v Ljubljani in pri zadnjih deželnozbornih volitvah v Idriji. Preje so zabavljali na vse pretege čez liberalce, pri ožji volitvi so pa vsi do zadnjega moža glasovali zanje. Z rdečo in liberalno bando nika-kega stika!

Žalitev vere in cerkve. Vseučilni profesor Wahrmund v Inostu je v govoru in pisavi razžalil versko čustvo katoličanov. Veliko razburjenje je zavladalo med Tirolci nad to predrznostjo. Tirolski državni poslanci so

se pritožili pri ministrskem predsedniku in na učnem ministru. Spis profesorjev je že zaplenjen. Tirolski poslanci zahtevajo zadoščenje za kat. cerkev in ne bodo dali prej miru dokler ga ne dosežejo. Imenovani profesor je tako grdo in bogokletno žalil Kristusa, sveto hostijo, Mater božjo in katoliško cerkev, da ljudstvo ne more tega prenesti. Niti kak žganjar se ne spozabi tako daleč, da bi kaj takega izustil, kar je zapisal profesor na katoliškem vseučilišču v Inomostu. Sam namestnik sv. očeta poslanik Granito di Belmonte je šel k zunanemu ministru Aehrenthalu in zahteval, da se ta profesor odstavi. Vsled tega je nastal silen krik po vsem židovskem in liberalnem časopisju. Tudi slovenski liberalni časopisi, v prvi vrsti umazani »Narod« se potezajo za bogokletnega profesorja in vpijejo nad papeževim poslanikom, ki je nastopil za katoličane. Liberalci po vseh krajih zadnji čas na vse kriplje delajo na to, da bi vneli pravi verski boj v Avstriji in po zgledu francoskih framonov zatrl cerkev in zaplenili njeno imetje, a v Avstriji je hvala Bogu še veliko število dobrih katoličanov, ki ne bodo nikdar dopustili, da se spolnijo satanske namere liberalcev in socialnih demokratov. Dobro pa je, da je naše ljudstvo poučeno o teh namerah, da bo popolnoma spoznalo liberalce in jih prepodilo iz vseh javnih zastopov.

Doktor modroslovja postane dne 26. t. m. naš rojak iz Bučke č. g. Anton Ratajec, ki pride za profesorja v knezoškofijske zavode v Št. Vid nad Ljubljano. Iskreno čestitamo!

S Štajerskega se nam piše: Glavno ogrožje »narodne« stranke je liberalno učiteljstvo. Bilo bi torej pričakovati, da se bo ta stranka posebno potegovala za narodno ljudsko šolo. A kaj je njeno »narodno« delo? Zabavljanje proti kmečki zvezi in njenim pristašem. Ljudska šola nas bo ponemčila, liberalno učiteljstvo pa se iz strahu pred nemško vlado ne upa ganiti za narodne pravice našega ljudstva v šoli.

Občina Raztez na Štajerskem je imenovala zaradi mnogih zaslug za občino dne 19. jan. t. l. častnim občanom sledeče č. g.: dr. Anton Medved, profesor v Mariboru; Jožef Cerjak, župnik v Rajhenburgu; Makso Ašič, kaplan na Ponikvi ob juž. žel.

Sv. Peter v Sav. dolini. Tukajšnja župnija je podeljena čast. gosp. dr. Iv. Jančiču.

Novo mašo je pel na sv. Jožefa dan v Celovcu č. g. dr. Josip Ogorek. Novomašnik je star 64 let. Rodil se je leta 1844 v Galiciji. Po dokončanih gimnazijskih razredih se je posvetil profesorskemu poklicu. Kot profesor je deloval od leta 1873 do 1874 v Ljubljani, v Novem mestu pa od leta 1874 do 1881. Ko je stopil g. profesor v pokoj, je potoval v Rim, kjer je študiral bogoslovje. Dasi v 64. letu je č. g. novomašnik še mladeniško čil. Govori poleg poljščine, nemški, slovenski, laški, francoski, ruski in rusinski jezik. Svoji mašniški poklic bo izvrševal v celovski škofiji.

C. kr. pletarska šola v Dolskem je priredila 22. t. m. v šolskem poslopu jako zanimivo razstavo pletarskih del.

Čebelarstvo je imelo občni zbor 19. t. m. v Ljubljani. Navzočih je bilo samo 54 članov. Kot zastopnik štajerskega čebelarstva je bil navzoč g. Jurančič. G. Bukovic se je izrazil, da je pripravljen prirajati predavanja tudi po Koroškem in ustanavljati ondi podružnice, ker imajo sedaj samo eno. Predlog je bil kajpada z veseljem sprejet.

»Zadružni Dom« v Ljubljani. »Zadružna zveza« v Ljubljani je kupila Grazarjev hotel na Dunajski cesti za 195.000 K. V hiši, ki se bo

primerno uredila, bodo nastanjena društva: »Zadružna zveza«, »Gospodarska zveza«, »Mlekarska zveza«, »Zadružna tiskarna«, »Obrtna kreditna zadruga« in »Občinska hranilnica«. Gotovo bo ta napredek naše stranke razveselil vse naše somišljenike.

Trst ima po najnovšem štetju že 210 tisoč prebivalcev.

— **Najnovije o lurškem romanju.** Do današnjega dne je oglašenih že toliko romarjev, da jih zaenkrat ne bo mogoče več veliko sprejemati. Več kot 400 jih namreč en vlak ne more sprejeti, ker jih je nemogoče med potjo prenočiti in v naglici na kolodvorih pogostiti. Sprejemajo se torej nadalje samo še moški udeleženci, a tudi le do določenega števila. — Če bo mogoče dobiti še drug vlak, potem bomo oglaševanje zopet odprli za vse brez razločka. Če bo do tega prišlo, se bo razglasilo po naših listih. Po pošti poslano oglasnice bomo sicer sprejemali še cel mesec marec, toda brez vsake obveznosti. Prosimo torej, naj se le oglasi vsak, kdor misli iti v Lurd, da moremo presoditi, ali kaže prirediti drugi vlak ali ne. Za prvi vlak se pa ženske več ne sprejemajo.

Slovenec ustreljen v Ameriki. O tem še poroča iz Pueble »Glas Naroda«: V nedeljo, dne 9. svečana šel je rojak Josip Rus v družbi kakih šest do sedem rojakov v eno tukajšnjih predmestij, v katerem živijo izključno Slovenci, na neko vasovanje, ali bolje, po slovo. (Name njen je bil drugi dan odpotovati v domovino.) Nazaj gredeč po cesti, ki je le slabo ali skoraj nič razsvetljena, šli so po dva in dva skupaj. Pokojni je bil zadnji. Kar počil strel iz revolverja od druge strani ceste in krogla pogodi nesrečnika skozi hrbet v srce, da se takoj zgredi mrtev na tla. Drugi rojaki, slišavši strel, so jo takoj urnih krah popihali. Le eden je ostal in se zoperstavil napadalcu, ki je pa tudi na tega streljal; ali vendar ga ni mogel premagati in napadalec je ušel. Potem pride nekaj rojakov nazaj in vidijo tovariša mrtvega. Nesli so ga do prve hiše, ali bila je vsaka pomoč odveč. Pokojnik je bil doma iz Struške fare na Dolenjskem. Bil je oženjen tri leta; ženo je bil poslal pred enim letom v staro domovino, kamor je bil tudi on sam namenjen. — Napadalec v osebi nekega Ličana, se je posrečilo prijeti hrvaškemu policaju Nik. Badoviču.

Korno poveljstvo v Ljubljani. Iz popolnoma zanesljivega vira se nam poroča, da je povsem gotova stvar, da se premesti v Ljubljano korno poveljstvo. Izšla je že tozadevna naredba višje vojaške oblasti, v kateri so obsežena navodila za predpriprave. To popolnoma verodostojno poročilo iz zasebnega, iz Gradca dosepega poročila, glasom katerega je menda že pred več dnevi došla tozadevna naredba ljubljanskemu vojaškemu postajnemu poveljstvu. Ni več dvoma, da dobimo v do glednem času v Ljubljani korno poveljstvo.

Zahtevana osebna vlaka med Ljubljano in Trstom namerava vpeljati južna železnica, vendar pa ni še gotovo, če že s 1. majem tega leta. Vlak št. 73 bi odhajal iz Ljubljane ob 9. uri 43 minut in prihajal v Trst ob 2. uri popoldne. Vlak št. 76 bi vozil iz Trsta ob 1. uri 40 minut in došel v Ljubljano ob 6. uri 25 minut zvečer.

Triumfalni začetek narodnega delovanja na Tržaškem in v Istri. Vesela novica! Slovenska ljudska stranka gotova! Prišel je dan vstajenja in rešitve za tržaškega in istrskega kmeta in delavca. Pri predavanju »Sloven-

skega kršč.-soc. izobraževalnega društva« pri Sv. Ivanu pri Trstu se je soglasno z Istrani, Kraševci in Goričani sklenila ustanovitev S. L. S. na Tržaškem in v Istri. Ljudska posojilnica in hranilnica pri Sv. Ivanu pri Trstu je namreč imela od 9. do 12. t. k. v prostorih »Našega Doma« pri Sv. Ivanu zadružni kurz. Vodila sta istega gg. potovalni učitelj Pušenjak in nadrevizor Pelc. V pondeljek ob 3. uri bila je otvoritev istega in pozdravil je navzoče g. S. H. Škerlj, načelnik obrtnega in konsumnega društva ter »Ljudske posojilnice«. Posebno v iskrenih besedah je pozdravil deputacijo »Zadružne zveze« iz Ljubljane. Gosp. dr. Lampe se je zahvalil v krasnih besedah za pozdrav, in govoril o potrebi zadružništva. O zgodovini zadružništva pa je govoril gosp. voditelj. Vsaki večer je imelo »Slov. kršč. soc. izobr. društvo« svoja predavanja. V pondeljek je govoril g. dr. Lampe o kapitalizmu. Oglasil se je k besedi g. Bolčić iz Boljunca, ki nam je oslikal stan zgornje tužne Istre. G. Škerlj je popisal razliko med našimi in kapitalističnimi društvi. V torek zjutraj je orisal voditelj načela rajfajznovk. Zvečer pa je imel drugo predavanje g. dr. Lampe o izobrazbi. V sredo je prihital med nas naravnost iz Dunaja g. dr. Krek. Prišel bi že prej, a nujni posli so ga zadržavali. Zvečer je bil burno pozdravljen od množice ljudstva, in predaval je o delavskem vprašanju. V četrtek (žal prezgodaj) bil je sklep našega kurza. Predaval je g. dr. Krek o kmečkem vprašanju. Govoril je še g. dr. Lampe o namenu S. L. S. in povedal, da ona nima namena prineesti na Tržaško bratomorskega boja. Končno se je določilo, da se na Tržaškem ustanovi »Slovenska ljudska stranka«. Gosp. Cencič je raztolmačil namen te prekornostne stranke in njeno stališče. — Naše »Slov. kršč.-soc. izobraževalno društvo« je imelo dne 9. t. m. svoj I. redni občni zbor. Iz tajnikovega poročila smo razvideli, da je imelo društvo v petmesečnem delovanju 10 sej in dve veselici ter nekoliko predavanj. Naznanil je tudi veselo novico, namreč, da se odpre z današnjim dnevom ljudska knjižnica. Predsednik se je zahvalil g. tajniku za njegovo neutrudno delovanje za društvo, ter podal besedo gosp. blagajniku. Iz poročila blagajnikovega smo razvideli, da je imelo društvo do 3. dec. 1907 stroškov K 47-37, dohodkov pa K 175-40; od 1. januarja 1908 pa stroškov K 192-02, dohodkov pa K 207-02. Poročilo je bilo od udov odobreno in blagajniku se izreče zahvala. Sledila je volitev. Izvoljeni so bili predsednikom A. Čok, podpredsednikom V. Mislej, tajnikom I. Križman, njega namestnikom J. Afrič, blagajnikom J. Štranj, njega namestnikom J. Čergolj in knjižničarjem M. Sosič. Za pregledovalca računov pa Ivan M. Marc in J. Skabar. Potem je imel predavanje č. g. J. Ukmar o zgodovini in pomenu knjižnic.

Gorenjski čebelarji in kupci se sestanejo dne 25. t. m. ob 1. uri popoldne v Podnartu, ob pol 2. uri v Podbrzju pri Pavlinu in obiščejo cerkev na Tabru, kamor vabijo somišljenike.

Šmarnice 1908; Lurški majnik. Za letošnje jubilejno leto si pač ni mogoče izbrati primernejšega šmarničnega berila, kakor krasne šmarnice pokojnega župnika Franca Marešica z naslovom »Lurški majnik«, katere je ravnokar izdala v drugem popravljenem natisu »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Marsikateri se še spominja, s kolikim zanimanjem so sledili pred 24 leti Marijini častilci šmarničnemu berilu, ki je popisoval dogodke priproste deklice Bernardke in Marijina prikazovanja. Kakor rečeno, je tega že 24 let in vsi, ki so pred 30. letom, še niso čuli teh šmarnic, oni pa, ki so jih že slišali, se posameznih dogodkov le

še medlo spominjajo; čas jim jih je že zbrisal iz spomina in bodo ponovnemu berilu sledili še z večjim zanimanjem. Vsakdo bo rad pritrđil, da primernejšega in zanimivejšega šmarničnega berila ni bilo mogoče izbrati in ne bo odveč, da te šmarnice ob petdesetletnici teh čudovito lepih dogodkov še enkrat slišimo. — Danes, ko se toliko ruje proti veri, cerkvi in njenim napravam, so te šmarnice posebno na mestu; saj pravi prireditelj drugega natisa v predgovoru: »Lurd je glavna priča božjega bivanja. Lurd je velika obramba naše edine prave vere v teh veri sovražnih časih, v Lurdu je Bog na očividni način pokazal in kaže da še živi, da je on gospodar narave in da še vedno vlada svet.« Nov natís je nekaj spopolnjen in slovnično popravljen, in ima na koncu tudi najpotrebnejše mašne in druge molitve ter nadomestuje molitvenik. Knjižica velja trpežno vezana z zlatim napisom K 2-20, po pošti 10 v. več. Stvarna ocena šmarnice sledi.

Naše zahteve do železnic. Dne 5. t. m. je državni poslanec dr. Korošec v proračunskem odseku pri posvetovanju o železnicah še enkrat povzel besedo ter označil zahteve slovenskih dežel do železničnih uprav. Govornik navaja želje kmečkega prebivalstva glede prevažanja živine. To prevažanje se razvija za današnje razmere mnogo prepočasno. Določila prometnega navodila se podpirajo to počasnost. V par. 65 se dovoljuje postajnim uradom štiri dni časa, predno so primorani prevzeti naznanjeno živino. Tudi rok za pošiljatev je po par. 47 mnogo predolgo nastavljen. Če pa že ta določila ostanejo, potem se naj železniškim uradom pove, da se smejo teh določil posluževati le v izrednih slučajih, nikdar pa, da bi nagajali občinstvu. Ker je že oglašen za besedo, izrazi tudi v imenu zastopnika za Kranjsko, dr. Žitnika, željo tamošnjih konjerejcev, da se prevoz konj vrši po tarifu za težo in ne za prostor, ter da se zniža normalna tarifa teža za 1 konja, ki znaša sedaj 1400 kg. V imenu istega poslanca se obrača tudi do železniškega ministra, da upliva na južno železnico, naj oskrbi za prevažanje mleka posebne hladilne vozove. Iz Kranjskega se vsako leto izvozi okoli osem milijonov litrov mleka v Trst. Taki hladilni vozovi so potrebni tudi za uvoz rib v notranja mesta. V narodnem cizru se pritožuje zaradi razmer na državni železnici Celovec-Jesenice in pa Velenje-Celje. Navaja slučaje, da so uradniki žalili Slovence s psovko »windisch« in se pritožuje zaradi ravnanja železniškega urada v Celovcu nasproti družbi sv. Mohorja, ki lani ni hotel sprejeti slovenskih vozniških listov. Na progi Velenje-Celje je vendar enkrat treba tudi slovenskih napisov, na cestah prečnic in čuvajnic.

Umrl je dne 8. sušca na Rodici pri Mengšu Fran Kos v starosti 17 let. Bil je ranjki vzoren mladenič in desna roka svoje matere. Kot član izobraževalnega društva je veliko deloval, pri igrah ga bodemo zelo pogrešali. Bil je tudi zvest sin Marijine družbe, bil je marsikateremu družabniku v lep zgled!

»Domoljubovim« naročnikom, ki se pritožujejo, da ne morejo vselej dobiti lista v soboto, oziroma nedeljo, sporočamo tem potom, da »Domoljub« res izhaja ob četrtkih, a se mora tiskati tri dni, tako da šele v petek zvečer ali pa v soboto moremo odposlati vse naročene izvide. Ako je pa v tednu praznik, se pa razpošiljanje še bolj zakasni in pri najboljši volji ne moremo vsega odpraviti v petek zvečer. Skušali pa bomo po najboljših močeh, da bomo kolikor možno ustregli željam cenjenih »Domoljubovih« bravcev.

Z Iga. Skrajna nemarnost je, da so poljska pota v naši občini tako slaba. Letošnjo zimo je bilo dovolj prilike, popraviti, kar je potrebno.

da bi ne bilo sedaj treba tako živine trpinčiti. Bo pač treba pri bližajočih se občinskih volitvah pomisliti, komu naj se v bodoče izroče občinske vaje v roke! —

Iz ljubljanske okolice.

Hrušica. Za našo šolo je kranjska hranilnica dovolila precejšnjo podporo v ta namen, da se izkoplje na šolskem vrtu vodnjak. Prav je to, ker je imela ta šola z vodo vedno sitnosti. Pri sosedih se mora sedaj dobljati voda in za to seveda nekaj plačevati. Ali bi ne bilo že zdavnaj bolj pametno narediti svoj vodnjak, ki bi bil že plačan s tem denarjem, kar se ga je izmetalo za sosedovo vodo? Menda bo vsaj sedaj kaj, ko je kranjska hranilnica dala denar na razpolago. Videti in čuti se ni nič. Vse mirno počiva, nihče se za vodnjak ne zmeni. Tudi šolski vrt je v stanju razdejavanja, ograja njegova tudi kliče po usmiljenem srcu.

Štepanja vas. Obiskaval nas je pred kratkim neki fant, ki je sprejemal naročnino na »Bogoljuba« in »Domoljuba«. Nekaj se nas je naročilo, pa bi skoro ne bil dobil nihče, kar je naročil. Povprašali smo pri upravnistvu obeh listov, kako je, pa so nam odgovorili, da niso od tam nikogar poslali in da tudi nikakega naročila niso prejeli. Dognali smo, da je oni fantin hotel naročiti za svoj žep. Prisiljen je šele pozneje poslal naročnike na upravnistvo, denarja pa še sedaj ne. Bil je fantek menda iz D. M. v Polju. Pozor pred takimi naročevalci! Naročajmo raje sami v upravnistvu ali pa po našem g. kaplanu. — Naša postna opravila v nedeljah in praznikih je dosedaj nekoliko oviralo grdo vreme in slaba pot, ki posebno zadržuje Ljubljancane. Prav živahna pa je mladina, ki se kosa pri pomarančah, kdo jih bo več in boljše »sekals«. — Posestnik Mrak dela novo poslopje za živino. Naredil bo hlev po novejšem načinu, kakor jih delajo sedaj vsi, ki imajo kaj smisla za kmetijski napredek. — V zadnjih dneh se je naročilo na »Domoljuba« sedem novih gospodarjev. Prav je to, saj »Domoljub« prinaša večkrat zanimivosti iz našega konca. Nagovarjamo še tudi druge, da se naročijo in izvedo, kaj je novega po svetu.

Bizovik. Perice še nismo vsega povedale. Dosedaj vam je znano, koliko trpi naš rod. Ne veste pa še, kaj pride iz tega trpljenja. Pridite v Bizovik in vprašajte, kakšne so stare perice. Prav rade vam bodo potožile svoje bolečine. »Gift« — kakor pravimo pri nas — jih trga po celem životu, roke so vse ozebljene, noge pa »potogramaste«. Če bi še sploh mogle hoditi v Ljubljano, bi »kruncale« in »cinciale« po cesti, da bi se jim smejali. In to vse pride od pranja, ker so bile prej vedno v vodi, ali vsaj ob vodi, kakor žabe. Take so stare perice, ki so ostale še pri življenju. Pa jih ni veliko, ker perice ne delamo visoke starosti. Vedno prehlajenje jih navadno kmalu spravi v krtovo deželo, da začno veliko prezgodaj z nosom podpirati zemljo. Vidite, to so dobrote peric. Morebiti pa imajo vendarle kaj dobrega, si boste mislili vi zvedavi bralci, morda je njihova hrana prav taka, kakor tistega bogatina v svetem pismu, ki se je vsak dan imenitno gostil in se iz ubogega Lazaria norca delal. No, če ste radovedni, vas povabimo za en dan k našim mizam. Pravijo, da imajo ženske rade tri sladke reči, namreč: cukrer, med, pa tržaške fige. Pa tega pri nas ne boste dobili. Malo sladkorja že še, drugih dveh reči pa ne. Zjutraj je čaj, kave se pri nas malo spije, ker je predraga, nam pa ne nese; za kosilo je zelo velikokrat zopet čaj, kadar je pa lepo vreme, pa še tega ni, ker vsaka hiti prati in obešati; zvečer pa zopet čaj, ker se hitro naredi in pri-

meroma malo stane. Tudi otroci morajo biti s tem zadovoljni. V ponedeljkih smo pa cel dan ob tešči slini, če se nas kaka dobra mestna mamica ne usmili in nam ne ponudi kakšnega »štampelčka« ali pa prigrizka. Taka je naša »bogatinova miza«. Ali imate apetit?

Gorenske novice.

Iz kamniškega okraja

g Kitarsko društvo v Domžalah. V nedeljo, 15. marca, se je vršil v Domžalah ustanovni shod društva, ki utegne postati izrednega pomena za Domžale in za vso bližnjo in daljno okolico. Ustanovilo se je »Kitarsko društvo«, registrovana zadruga z omejeno zavezo, ki bo imelo namen: 1. oskrbovati svojim udom po najnižjih cenah potreščine (slamo i. dr.) za pletenje umetnih kit; 2. kite po naročilu svojih udov taistim kolikor mogoče ugodno v denar spravljati; 3. snovati podučne tečaje, predavanja i. dr. v povzdigo pletenja umetnih kit. Svoj delokrog bo raztezalo na ves kamniški in ljubljanski politični okraj. Odbor se je izvolil sledeči: beneficiat Fr. Bernik, načelnik; župan Matej Janežič, podnačelnik; vinotrzec Anton Müller, župan Janez Dimc, tesarski mojster Franc Ravnikar, posestnik Ivan Slicherl, odborniki. V nadzorstvu so: posestniki Franc Končan, Gašper Juvan, Janez Habjan, Franc Rahne in Peter Cerar. Ustanovitev tega društva mora z veseljem pozdraviti vsakdo, komur je blagor ljudstva res pri srcu. Pletenje kit je po vsem kamniškem okraju že starodavna zimska hišna obrt. Dočim pa se je prejšnje čase precej zaslužilo s to obrtjo, je zaslužek danes tako pičel, da se komat blago izplača, ki se porabi, a ne delo in trud. V kratkem bi morala ta obrt popolnoma prenehati, če se temu kako ne pomore. Obžalovati pa bi bilo, ko bi tukaj ta starodavna hišna obrt, ki je ljudstvu že kar v krvi, propadla, ko drugje vlada in tudi drugi toliko storijo, da se sploh kakoršnakoli hišna obrt vpelje. Naj bi torej novoustanovljeno kitarsko društvo pripomoglo, da se kitarska obrt, ki n. pr. na Laškem nad 50.000 ljudi preživlja, tudi pri nas zopet povzdigne! Jasno je po sebi: napredka, poduka, strogega nadzorstva je potreba, da domače blago pride zopet v kredit in pa reklame tudi na zunan. In ravno to namerava društvo. Toliko na znanje vsem tistim, ki se za stvar zanimajo! Odbor daje z veseljem vsa potrebna pojasnila! Bog daj svoj blagoslov!

g Moravče. V 6. številki letošnjega »Domoljuba« je naš dopisnik stvarno očrtal položaj naših liberalcev in pomen njihove plesne veselice. G. nadučitelj je nesel takoj v petek, 7 t. m., omenjeni članek v šolo ter ga prebral pred učenci tretjega razreda »s svojim komentarom«. To se razume, da pri tem ni pozabil na »tehanta« in kaplanijo! — Ali se ne pravi to, mladino hujskati zoper duhovščino? Ali ni to isto, kakor mladini pripravljati ples in jo vabiti na plesne veselice? Ali se to pravi »otroke npravno-pobožno vzgajati«? Vprašamo c. kr. deželni šolski svet, kdaj da je odredil razlago političnih listov kot pouk po ljudskih šolah? Kaj hoče storiti, da se to ne bo ponavljalo, ker to ni bil prvi slučaj? —

Bohinjske novice.

g Ponavljanje sv. misijona. Triidnevno obhajali smo v bistriški župniji od 14. do 17. t. m. Gg. patri jezuiti Kunstelj, Rakovec in Pri-

stov so vodili sv. mislon. Na dan sta bila po dva govora. Svete zakramente je prejelo 1100 oseb.

g Obrtne zadruga občni zbor se je vršil 15. t. m. na Bledu. Iz bistriške občine sta bila izvoljena odbornikom gg. Iv. Markeš, hotelir in Iv. Maleušek, ključ. mojster; namestnikom pa Matevž Žnidar, čevljarški mojster in Iv. Rozman, tesarski mojster.

g Pošta. Županstvo je že opetovano prosilo, naj bi tudi po zunanjih vaseh poseben pismoñoša raznašal pisma vsaj trikrat na teden. Dosedaj slavna direkcija v Trstu na nobeno vlogo niti odgovorila ni. — Šele ko je g. poslanec Pogačnik osebno podrezal, so mu obljubili, da napravijo nekaj novih nabiralnikov, in sicer na Kamnjeh in v Laškem Rovtu. Drugim vasem pač z nabiralniki ne bo prav nič pomagano.

— **Iz Bohinjske Bistrice.** Na praznik sv. Jožefa je bil pogreb zamrlega veterana Logarjevega Matevža. Ljudstvo se je udeležilo pogreba v nenavadno velikem številu. Naj dobi poštenjak prostorček v »Domoljubu« kot spominek. Matevž je bil rojen leta 1822. in je zvesto služil pri vojaki nad 10 let. Njegov brat Matija je kmalu potem, ko je po očetu gospodarstvo prevzel, umrl ter zapustil nedorastle otroke, katere je stric Matevž po dokončani vojaški službi odgojil kakor dobri oče. Tudi vdova, njih dobra mati ni starosti dočkala. Pred ko ne je ljubezen do bratovih otrok Matevža zadržala, da si ni drugod novega domovanja poiskal in tako je delal zvesto ves čas dolgega življenja pri rojstni hiši. Tudi še zadnje mesece se ni hotel odpočiti in je starosti primerno pridno stopal za hišnim delom. Zato je pa bil tudi od družine ljubljén in od iste kakor tudi od vseh vaščanov spoštovan, kakor dobri hišni oče, oziroma mirni sosed. Pripomniti je, da je pokojnika mlajši brat Pavle tudi že 80 let star, ravnotako poštenjak kateri je služil »vojaka na konju«, kakor Matevž. Čast, komur gre čast! Svetila pošteniaku - veteranu Matevžu nebeška luč!!
Z.....c.

g Srednja vas. 18., 19. in 20. marca smo imeli v Boh. Srednji vasi ponovljenje sv. misijona. Vodli so gg. pp. iz Jezusove družbe: Kunstelj, Rakovec in Pristov. Bog povrni vnetim gg. misijonarjem za spodbudne govore in trud v spovednici. V spovednici so pomagali razun domačih duhovnikov gg. sosedu iz Boh. Bistrice, Koprivnika in g. pater Konrad iz Sv. Gore. Lepa jim hvala! — Dobrotnikom za pogorelce v Češnjici se je pridružil g. svetnik J. Ažman iz Gorij z zbirko 50 kron. Bog povrni! — Uganko v zadnjem »Domoljubu« je uganilo 162 »Domoljubovih« naročnikov v tukajšnji župniji. — Kateri dobi nagrado? — Knedeljnova lopata je nejevoljna, da mora pri mnogih postojankah svojega gospodarja zunaj na zidu naslonjena čakati, ko se od zunaj in znotraj greje!

Iz Gorij.

g Kako pa kaj naše male hranilnice delajo? Merim tu na novodobne pripomočke, kako varovati se zapravljanja in priučiti se varčnosti, to so naše »Čebelice«. Imamo tri: moško, ali boljše mladeniško, dekliško in šolsko. Še precej dobro se držijo vse tri, ali vendarle bi se lahko mnogo boljše. Mladeniška »Čebelica« je imela naloženega v posojilnici koncem leta 1907. 797 K 7 vin., dekliška 1758

kron 64 vin. in šolska okrog 1700 kron. Precej je to, ali vendarle premalo. Posebno fantje bi lahko mnogo več prinesli. Malo manj za pijačo in druge nepotrebne stvari in »Čebelica« bi se lahko podvojila, roji bi bili bolj pogosti. Upamo, da zasije s pomladjo boljša doba tudi v tem oziru. Torej fantje in dekleta, oklenite se »Čebelice«, tu je prilika, krasna prilika vaditi se v varčevanju. Nihče se ne bo potem mogel pritoževati, da ni prav porabil svojega denarja. Sprejema se denar ali v sobi »bralnega društva« ob nedeljah od 1. do 2. ure popoldne, ali pa tudi v župnišću pri g. kaplanu. Torej pogum!

g Zopet eno novo društvo! Zadnjič sem poročal, da imamo pri nas dosedaj sedem važnih in večjih društev — o manjših, manj pomembnih ne govorim — in prav te dni se je osnovalo zopet novo društvo. Ustanovila se je živinorejska zadruga. Duša te zadruga je naš vrli župan g. Jakob Jan, ki je umen sadjerejec in živinorejec in hoče blagostanje v naši občini tudi še na ta način povzdigniti. Želimo novi zadrugi mnogo uspešnega in hvaležnega dela v korist in prospeh naših gospodarjev. Gorjanci, pristopite kar najbolj številno novostanovljeni živinorejski zadrugi!

g Še nekaj o »bralnem društvu«. Že zadnjič sem omenjal, da se udje našega društva množč. A vendarle premalo. Kdor se hoče kaj lepega naučiti, izobraziti se za življenje, kdor hoče biti kos vsem zahtevam in potrebam, ki jih zahteva današnji čas, se mora okleniti društvenega življenja. Gorjanci, »bralno društvo« vam nudi vsega tega v izobilju: imate dosti časnikov in leposlovnih listov in precej veliko knjižnico. Le pridno berite! Zato pa se vpišite v »bralno društvo«. Članarina iznaša 1 K 20 vin. na leto. Torej možje in žene, fantje in dekleta, v društvo po izobrazbo, pravo, pošteno izobrazbo, s katero se ne boste zastrupljali. Člane sprejema ali knjižničar ob nedeljah in praznikih, ko se knjige izposojujejo, to je dopoldne od 9. do 10. in popoldne od 3. do 4. ure. Za dekleta pa pred deseto mašo in pred krščanskim naukom popoldne. Morete se pa tudi zglasiti pri tajniku kaplanu Iv. Lovšinu ali pa tudi pri blagajniku T. Strle. Torej nimate sitnosti, povsod se vam lahko in rado postreže. Za gorjansko faro je vsekako premalo, da šteje društvo le 150 članov, vsaj še sto jih mora imeti. Torej skrbite, da se številno članov pomnoži in potem se bo lahko še marsikaj novega nabavilo za društvo, predvsem pa, da se bo tudi knjižnica pomnožila. Opozarjam pa stare člane, ki še niso plačali članarine za minulo leto in so bili že opominjani, da to res store takoj in obenem tudi izročite članarino za letošnje leto.

g Telovadni odsek. Čuli smo, da bi naši fantje radi postali telovadci. Tudi mi se ogrevamo za to misel, toda fantje, prej v društvu, potem moremo ustanoviti telovadski odsek. Za naše čase so taki odseki res plemenita ustanova, posebno še, ker se sokolska društva čimdalje bolj postavljajo na strogo strankarsko stališče, ki je nam nasprotno. Ako torej hočete, da se i pri nas ustanovi telovadski odsek »bralnega društva«, se vpišite najprej v »bralno društvo«. Treba je pa i tu pomisliti: kako bo s časom, prostorom in potrebnimi pripomočki.

Iz kranjskega okraja.

g Kmečka zveza za kranjski okraj ima svoj občni zbor 30. marca v Kranju. Občni zbor se vrši ob 1. popoldne v dvorani na »novi pošti«. Poleg odborovega poročila bo volitev odbora in predavanje iz kmetijstva. Člani se vabite, da se obilno udeležite tega

zborovanja kmečke zveze, ki raztegne svoje delovanje tudi na loški sodni okraj.

g Sitariska in žimarska zadruga v Stražišču je imela predzadnjo nedeljo občni zbor. Iz poročila posnamemo, da je imela v prvem poslovnem letu prometa 327.722 K 67 vin., čistega dobička je bilo 180 K 43 vin., ki se je za prvo leto dejal ves v rezervni zaklad. Kakor kaže izid računskega sklepa, je ledina prerorana, zadruga, daši je imela in še ima nasprotnikov, stoji danes že trdno in je upati, da se v tekočem letu še lepše razvije, kar bo v gmotno korist ne le zadržnim delavcem, temveč tudi tistim, ki jo sedaj še od strani gledajo.

g Št. Jurij pri Kranju. Društvene veselice in srečolova se je udeležilo kljub slabemu vremenu nenavadno mnogo občinstva. Zahvaljujemo se vsem cenjenim darovalcem za krasne dobitke, ki so se nam od več strani blagohotno naklonili. Pevski zbor je izvrstno rešil svojo nalogo. — Na občnem zboru našega izobraževalnega društva je predaval preč. g. dr. Debecv jako zanimivo o iznajdbah, za kar se mu tem potom iskreno zahvaljujemo. Samo Kunčičeve iznajdbe, kako se meglja odžene, nam ni gospod doktor razložil. Veseli nas, da so se v tem letu začeli bolj zanimati za društvo tudi možje. — V kratkem smo izgubili vrliga odbornika naše hranilnice in posojilnice. Nagloma je namreč pobrala smrt gosp. Andreja Milača iz Luž. Ne samo posojilnica, ampak cela vas žaluje za rano umrlim; bil je star šele 37 let in je zapustil 7 nedoraslih otrok. Pokojni je bil marljiv gospodar in priden delavec, pa tudi zvest pristaš Slovenske Ljudske Stranke. Bil je celi vasi v zgled; Bog daj, da bi imel več vrednih naslednikov!

ra nih krajev Gorenjske

g Iz Smednika. Občinske volitve so se izvršile čisto mirno. Izvoljeni so sami vrli pristaši Slovenske Ljudske Stranke.

g »Kmečka zveza« za kamniško dekanijo priredi v nedeljo, dne 29. t. m. popoldan ob 3. uri shod v Vodica v kapeLANIJI. Kmetje, udeležite se polnoštevno shoda.

g V Kranjski gori je izvoljen za župana zdravnik dr. Tičar. Čudno se bo zdelo, da je v tej občini, ki je v veliki večini katoliško-narodna, zdaj liberallec župan. Prišlo je tako. V prvem razredu občinskega odbora imajo uradniki sami večino in so izvolili za odbornike najhujše liberalce, med njimi je dr. Tičar in najnižji davkarski uradnik Praprotnik, ki se največ vtika v občinske zadeve. V drugem razredu so odločni katoliški odborniki. V tretjem razredu so sicer dobri možje, pa imajo premalo odločnosti in so se dali pregovoriti liberalcem, da so volili dr. Tičarja. Ne vé se, kaj so jim vse obetali. Odborniki družega razreda pa so stali trdno in volili g. Janeza Žerjava, vrlega pristaša Slovenske Ljudske Stranke. Tako je v Kranjski gori župan liberallec po milosti uradnikov, ki ne plačujejo vinarja za občinske doklade, pa vendar hočejo občino po svoje vladati. Mislim, da se jim ne bo dala. Žalostno bi bilo, ako bi občina ne imela domačina sposobnega za župana, da zdaj tujec, nedomačin županuje.

g Umrla je dne 5. svečana t. l. v Lečah Julijana Čebela, 42 let stara, spoštovana, blaga soproga Jožefa Čebela. N. p. v m.!

g Iz Kamne Gorice. Tukaj se delavsko bralno društvo prav dobro giblje. Imeli smo pred kratkim dve zelo znameniti predavanja. Prvo je bilo 3. svečana. Predavali so župnik Simon Ažman. Predmet predavanja je bil: »Kako škoduje alkohol človeški družbi«. Dru-

go predavanje smo imeli dne 16. svečana. Tu di to predavanje je bilo jako poučljivo. Predavatej g. profesor Luka Arh nam je pokazal, kako se je zacejalo slovstvo in kako se je širno kršćanstvo med Slovenci od 8. do 16. stotetja. Pristi smo ravno do protestantizma, do Lutra. Sedaj pa težko pričakujemo nadaljevanja. Upamo, da se bode drugi gospod prav kmalu zopet ogiasil z nadaljevanjem. Za sedaj se lepo zahvajujemo oemna gospodoma. — Kakor po navadi, tako smo tudi letos imeli predpusno veselico dne 23. svečana. Zenski oddelek je igral: »Pri gospodi«. Prav dobro so rešile vse igratke svoje vloge. Nad vse je bil pa všeč občinstvu nastop »Mice«. Zelimo jo še večkrat videti na našem odru. Moški oddelek je pa predstavljal igro: »Kmet in fotograf«. Tudi ta dva gospoda sta prav dobro pogodila svoji vlogi. — Tudi petje je bilo prav dovršeno pod vodstvom g. organista Antona Kapus. Izborna sta pela oba zbora, moški in mesani. — Ker se letos vse obrača v Lurd na jubilej Matere božje, so sklenila naša vrla dekleta Marijine družbe igrati prelepo predstavo »Lurška pastarica« na drugi glavni praznik v Lurdu, dne 25. t. m. Tako je prav za dekleta. Le v društvo rade pristopite in pa v Marijino družbo, tukaj pod zastavo Matere božje ste bolj varne pred hudobnim svetom, kakor tista dekleta, ki ne marajo ne za društvo, ne za Marijino družbo.

g Iz Mošenj. »Čebelic« za šolsko mladino imamo že pet let. Vseh vlog v tem času je že nad 1000 kron. Zeleti bi pa bilo za šolarski zavod zlasti pri starših vse večjega zanimanja. Treba le pomisliti, kako lepa prilika se nudi s tem mladini za varčevanje. Otrok se privadi varčnosti, starši si pa olajšajo s tem, da izročajo otrokom male svote za »Čebelic«, skrb za napravo otroške obleke ali obuvala. Kako prijetno je, če moreš ob času potrebe vzeti v roko v »Čebelic« prihranjeni otroški denar! Poglavitno je sevě to, da se že otrok nauči paziti na denar, ž njim varčevati in ga prav ceniti. Clovek, ki se je v mladosti sprjaznil z varčnostjo, tudi drugih kršćanskih čednosti ne bo preziral, marveč bo skušal vsepovsodi biti drugim vzor, svojcem pa v čast in ponos. Varčen mladenič je navadno tudi trezen, značajen; in ravno takih tudi v naši župniji potrebujemo. Na delo torej, starši, da si vzredimo varčen, čednosten in značajen zarod!

g Preska. Kakor znano, je preteklo v letošnjem letu 50 let, odkar se je preblažena Devica prvič prikazala pobožni pastarici Bernardki in Lurdu na Francoskem. Povodom tega obhaja sveta cerkev v letošnjem letu jubilej petdesetletnice Lurške Matere božje. Na tisoče in tisoče romarjev bode v tem letu romalo v slavnoznani Lurd. Se več pa jih bode morda v duhu želelo iti tja, toda mnogim tega razmere ne dopuščajo. Da se vsaj deloma proslavi jubilejno leto Marijino, uprizori tudi naše izobraževalno in delavsko društvo krasno igro »Lurška pastarica«. Predstava se vrši na tiho nedeljo, dne 5. aprila. Vse člane društva, prijatelje in dobrotnike vljudno vabimo, da se udeležé naše predstave v obilnem številu. Lepa igra Vas bode v duhu popeljala v čudodelno lurško jamo, kjer se vam bodo predstavljali prizori iz zgodovine čudodelne božje poti v Lurdu. Upamo, da nikomur ne bode žal, kdor se udeleži te slavnosti!

Dolenjske novice.

Iz ribniške doline.

d Iz Velikih Lašč. Čudno se nam zdi, ker je preteklo že osem mesecev, odkar je bila volitev v cestni odbor velikolaški. Volitve za načelnika pa še sedaj ni bilo. Prosimo gg. odbornike, kadar boste volili načelnika, volite moža, ki bo delal v korist cesta. Pri nas je jako slaba okrajna cesta, a kljub temu so visoke cestne naklade in še 5000 kron imamo dolga za leto 1907.

d Ribniške novice. Veteran. Pri Marovčih živi 84-letni Gašper Virant. On je še edini Ra-deckijev vojak v našem kraju. Bil je vojak 12 let, iz katerih zelo rad in kaj zanimivo pripoveduje, da ga vse rado posluša. Ostal je fant in pri rojstni hiši je pustil vse svoje moči. To se pravi; še sedaj jih vporablja. Trden ko grča, ne more biti ne trenutke brez dela. Kot takega ga pozna daleč naokrog vsakdo. Bog ga ohrani, da bi učakal 100 let!

d Dvanajst vagonov umetnih gnojil so letos v ribniški župniji pokupili kmetje. Vsak vagon je pripeljal sto meterskih stotov, vsega skupaj torej 120.000 kilogramov večinoma žlindre in kajnita. Bog daj, da bi bil za umetna gnojila izdani denar bogato poplačan! Veliko truda so imeli pri tem gospod dekan kot načelnik kmetijske podružnice. Bog jim povrni!

d Družba sv. Mohorja bo v tem letu štela v župniji Ribnica 345 članov, torej za 46 več kakor prejšnje leto. Naj bi odbor te družbe vpošteval, da so dobri molitveniki kot družbin književni dar velikega pomena in naj bi ne priobčeval spisov, ki bi jih sestavljali liberalni, kršćanskemu ljudstvu sovražni ljudje!

d Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ribnica se je ustanovilo v Ribnici dne 11. marca. Društvo je gotovo dobro, koristno in potrebno, toda mi zdaj še nimamo pravega zaupanja do tega društva, ker ne zaupamo ljudem, ki imajo to društvo v rokah. V odboru je sedem liberalnih oseb in samo štirje pristaši S. L. S. Kako more trnjevo drevo roditi dober sad? A pride čas, ko bodo vednomlade in vednočile sile S. L. S. posegle tudi v življenje tega društva, da bo z božjo pomočjo uspevalo in obrodilo mnogo dobrih sadov!

d Občinske volitve neki visok gospod, katerega ime za zdaj še zamočimo, zavlačuje, ker bi rad, da bi se vršile šele po Veliki noči, ko bo naših mož že dosti odšlo po svetu za zaslužkom. Zahtevamo od c. kr. okr. glavarstva, naj reklamacijo S. L. S. nemudoma reši, da pride stvar v tir!

Iz litijskega okraja.

d Iz Šmartna pri Litiji. Nekoliko zaslug za »prosto šolo« si hoče na vsak način nabrati tudi naš g. nadučitelj. Slišal je morebiti, da se je eden izmed njegovih stanovskih tovarišev proslavil s tem, da je prepovedal otrokom nositi svetinjice, in tudi njega je obšla želja, da bi se storil slavnega. Zato je naznanil na okrajni šolski svet (in toži ta gospod tudi sicer silno rad) tukajšnjega kateheta, ker ta pobira za dejanje sv. Detinstva pri šolskih otrokih. Toda svetovali bi mu bili, če bi nas bil poprej poprašal za svet, naj prebere »Nauk o sv. Detinstvu«, ki je izšel leta 1897., zlasti stran 24., kjer stoji črno na belem, da je c. kr. ministristvo za uk in bogočastje dne 3. rožnika 1885. dovolilo, da se šolski otroci z molitvijo in milimi darovi smejo vdeleževati »Dejanja sv. Detinstva«. Kaj ne, g. nadučitelj, tako ravnanje učiteljstva je najboljša pot, da se obdrži sloga med cerkvijo in šolo ter da se šola in učitelj-

stvo priljubi otrokom in staršem? Gotovo ne bo šola nikdar dosegla svojega vzvišenega namena, če hoče biti vsemogočna in če hoče staršem in cerkvi vzeti vse pravice do otrok. To naj si zapomnijo vse šolske oblasti, da otroci, če hodijo v šolo, ostanejo lastnina tistih, katerim je Bog sam dal lastninsko pravico do otrok, namreč staršev in cerkve; in to lastnino bomo branili proti vsem — tudi proti učiteljem!

d Na Hribu pri Vačah. Neizprosna smrt nič ne izbira, vse pobira, staro in mlado. Pretekli dne je uglednemu posestniku na Hribu umrl šestletni sinček Janez, kateri je bil zelo priljubljen. Krasen pogreb je pričal, da so ga res vsi radi imeli. Žalujemoč staršem naše sožalje!

Iz Št. Ruperta.

d Ogenj. Dne 16. marca zjutraj ob 4. uri je pogorel hlev in hiša Mlakarju, po domače Zaifretu pri Št. Rupertu; ostal je kozolec, ki je s slamo krit, rešil ga je ognjegasec Odlazek z ročno brizgalno. Posestnik je bil zavarovan za majhno svoto 800 K.

d Pomota. Nekdo je zadnjič pisal v »Domoljuba«, da ima hranilnica in posojilnica prometa 290.000 K, kar pa ni res. Ima ga 304.000 kron. Za leto 1908. ima ga že 218.000 K. To kaže, da ljudje stari »gosposki« hranilnici, ki ima že nekaj derarja, bolj zaupajo, kakor pa novi »kmečki« liberalni, o kateri je rekel nekdo, da če bi vedeli, da je toliko natančnosti treba, bi je ne bili začeli. Da, natančnosti in poštenosti se bodo tudi liberalci morali učiti. — Na Brezje ne bomo šli sedaj, ampak pozneje.

d Predaval je na sv. Jožefa dan g. dr. Lampe v izobraževalnem društvu. Dasi je prišel nenadoma in brez vednosti, se je zbralo v društvu okrog 50 mladeničev. Zelimo še večkrat!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Št. Vid pri Zatični. Pogorela je dne 16. t. m. hiša s podom posestniku Jožefu Grablevcu iz Osredka pri Temenici. Nič ni bilo mogoče rešiti; zgorela je vsa krma in čvetero živine. Zažgali so otroci. Škode je nad 4000 kron. Imenovani je bil nekoliko od doma in ko je domov prišel, so bili tudi že otroci v ognju. Oče pa ni pomišljal, ampak skočil je v ogenj in je rešil oba otroka; sam se je pa hudo ožgal po obrazu in po rokah. Očetova ljubezen je res črez vse! Starši, pazite na svoje otroke!

d Iz Semiča. Dne 9. m. m. so priredili fantje iz Marijine družbe igri »Pravica se je izkazala« in »Krcmar pri zvitem rogu«. Igralci so rešili svoje vloge prav izvrstno. Pokazali so, kaj vse zamore vztrajnost ter veselje za dobro stvar. Nameravajo tudi ustanoviti »Kat. slovensko izobraževalno društvo«, katero pa je tudi res potrebno, posebno na taki veliki župniji. Zeleti je, da bi se prav veliko udov oglasilo in pristopilo. Dosegli bomo pa to le, ako z združenimi močmi začnemo toli imenitni korak v napredku. Namerava se zopet prirediti drugo nedeljo po Veliki noči igro. Le tako naprej! Vse za vero, dom in omiko. — Volitve so tudi pri nas dobro izpadle, Mazelle je dobil komaj 8 glasov v semiški občini. Tudi tukaj so pokazali kmetje, da spoznajo, da je Slovenska Ljudska Stranka edina, ki more ubogemu kmetu trpinu pomagati do boljšega stanja. Slava takim možem!

d Iz Loškega potoka. Prihajajoča pomlad je privabila iz daljnih gozdov Slavonije in Ogrske domov i naše Hrvatarje. Cele kompanije se jih vrača. No, in to čuti tudi naše društvo »Tabor«, ki raste tako lepo, da bo kmalu za-beležilo 100 članov. Saj smo rekli, ko se naši

vrlji Hrvatarij vrnejo, se bo naše društveno življenje še bolj poživilo. Tudi »Kmečka zveza« v naši fari narašča. Le vrlo naprej! Dasiravno smo bolj v kotu naše Kranjske, pa za društveno življenje smo bolj navdušeni in požrtvovalni, kot marsikateri, ki pravijo, da so v središču Kranjske, o tem priča tudi nova misel, ki se je sprožila v društvenem odboru. Z božjo pomočjo in pa sodelovanjem naših somišljenikov se bo ta koristna misel tudi uresničila. To misel pa izveste kmalu.

d Iz Žužemberka. Dne 21. marca t. l. smo pokopali Miho Benčič iz Dol. Križa. Bil je vpo, kojen železničar, popolno krščanski mož in vnet bravec »Domoljuba«. Naj v miru počiva!

d Iz Sent Jerneja, Dolenjsko. Tudi pri nas v izobraževalnem društvu pridno beremo časnike, ki jih imamo blizu 25. Knjige pa vsako nedeljo dobivamo na dom ter jih marljivo na glas doma čitamo. Naš novi predsednik je slavni odbor družbe sv. Mohorja v Celovcu prosil za podaritev raznih knjig v poduk za kmetesko ljudstvo. Poslal je slavni odbor na to prošnjo 57 prav lepih podučnih knjig, za katere se tudi tukaj izreka srčna hvala. Društvene prostore smo sedaj tako uredili, da je res prijetno bivati v njih. Na stene smo poleg zemljevidov obesili tudi krasne slike cesarja, papeža in škofa, darilo neimenovanega gospoda, okvire pa nam je blagohotno oskrbel karuzijanski samostan v Pletterjah, ki nam hoče pomagati tudi pri nabavi potrebnih miz in omar. Za vse to bodi izrečena najprisrčnejša zahvala!

d V Radečah pri Zidanem mostu smo pričakovali pretečeni petek »Domoljuba«, a smo še pred njim pričakali sneg. Čez noč se ga je nalezelo dobro na debelo, v soboto pa ga je solnce že skoraj vsega izjelo. — Nekaj malega moram še omeniti o lisjaku. Ta zvitorepec hodi kljub temu, da so ga pogruntali, jako moško »tam po Graci, tam po vel'kem placu«, po radeškem namreč. Le to se mu zdi za malo, da mu pravijo: slovenski lisjak, mesto: nemški Fuchs. Nek šaljivec je zato sprožil lepo misel: če že sam tako hoče, naj bi se mu reklo za naprej po domače fuksbirt, ali vsaj Mihel, da ne bo njegova nemška žilica preveč trpela. Zavrnilo pa so ga drugi, da ni vredno ubijati si glave, kako nemško ime bi mu dali, saj tako ni k nam pristojen. Splošno se je sedaj sklenilo, naj ostane »lisjak«, čeprav ni domač, ampak privandranec. On je bil s tem zadovoljen, drugi tudi, menda bo pri tem ostalo. Dasiravno smo bili na njegov račun dobre volje in akoravno se je v začetku same jeze kar penil in si grizel ustnice, vendar se je končno pomiril in nam celo povedal marsikatero zanimivost iz svoje lisjaške prošlosti. Mislim, da nima on nič proti temu, ako reši prihodnji »Domoljub« te spomine pozabljivosti.

d Iz Petrovske občine pri Črnomlju. Tudi v naši občini je bil voljen naš dični g. Franc Šuklje od vseh volivcev. Čast možem, ki se zavedajo in volijo vsi kot en mož! — Pri zadnjih porotnih obravnavah v Rudolfovem je prišel dne 5. junija na vrsto tudi Matija Cimerman, star 19 let, iz Ručetne vasi. — Dne 26. aprila je šel namreč iz sejma iz Semiča z Antonom Bukovec, 21-letnim mladeničem iz Mihelje vasi domu. Na potu je nastalo mej obema vsled preobilo zavžite pijače majhno nesporazumljenje, ki je dovedlo Matijo Cimerman do tega, da je s kamnom na cesti pobil zadnjega. Zadnji je ležal na bregu ob cesti, celo na domači njivi, celo noč, šele drugo jutro so ga prinesli domov. Zavedel se ni več in je okoli 10. ure izdihnil. Bil je zelo miren in priden mladenič. Matija Cimerman je dobil za svoje kruto dejanje na domačem fantu, dve leti ječe in na dan uboja temnico s postom. —

S 1. marcem smo dobili tudi novega mladega učitelja v naš kraj, Petrovo vas, v osebi Frana Stular. Hitro se je privadil našim otrokom in oživel pri njih. Kajti dne 16. maja je že naredil z njimi izlet v prijazno vasico Vrčice, semiške fare. Ob 8. uri je bila sv. maša v Vrčicah, ki jo je daroval č. g. Al. Kurent, kaplan iz Semiča, ki je odšel sedaj v Trebnje. Po maši so otroci dobili zajutrek, kavo in potico. Nato so se pa nekoliko igrali in peli pod vodstvom učitelja. Izleta so se udeležili tudi Mat. Absec, Janez Plut in Jakob Štrukelj, udje krajnega šolskega sveta. Čast vrlim možem, da skupno delujejo z učiteljem v prid šolski mladini. Vse je bilo zelo veselo! Otroci i drugi udeleženci in gledalci one vasi.

d Iz trebanjske okolice se piše: Tukaj so štirje vojaki, ki so služili pri slavnem Radeckiju in so stari vsak po 85 let. Ti radi pripovedujejo, kako je bil Radecki slaven vojskovodja in kako je kaznoval upornike na Laškem. Nekega dne so v Benetkah v neki ulici naslikali železen kurnik in Radeckija notri. Od zgoraj je bilo pisano, da če Radeckija dobé, ga bodo vtaknili notri. Radecki reče: kdor izvé, kdo je to naredil, dobi par zlatov. Nihče ni hotel vedeti. Hitro pride cel regiment vojakov v ulico in ti so imeli na dan tri menaže in belega kruha! Dokler ne poveste, jih boste vzdrževali na svoje stroške! Čez tri dni so pa že povedali, da so trije grofje to storili. — Nekoč je Radecki obiskal ranjene vojake, ki so jih bili prinesli na nek vrt. Eden izmed ranjenih vojakov je jokal. Bil je roko izgubil. Radecki ga vpraša, zakaj joka, češ, saj ne boš pozabljen. Ne jokam zaradi izgubljene roke, temuč zaradi moje stare matere, ker sem ji edina podpora. Radecki ga vpraša, kje je doma in kako je naslov njegove matere. Vojak mu to pove. Še tisti dan pošlje materi en stotak podpore. Vojak pa je dobil pokojnino. Imena naših Radeckijevih vojakov so: Anton Ratajc, Anton Strajnar in Janez Šemic.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Veselica. Na sv. Jožefa dan ob pol 4. uri popoldne je priredila Marijina deklška družba na Gočah veselico. Igrali so igro »Na Marijinem srcu«. Igra je dolga in težka, pa vendar so igralke vrlo dobro pogodile svoje težke vloge. Samo na par mestih bi si bili želeli malo več živahnosti, kar pa splošnega vtisa ni prav nič motilo. Zlasti nam je ugajala Stana, ki je izborna pogodila preprosto in pobožno kmetovsko deklico, ki sovraži vsako neresnico in ljubi Marijo in popolnoma zaupa nanjo. Dekleta so si napravile nalašč za to igro čisto novo in lahko rečemo krasno obleko, ki se je pa seveda le malo zlagala s siromašnim odrom. Toda tudi v tem oziru bo na Gočah kmalu vse drugače, kajti sezidati si mislijo v kratkem nov društveni dom, na čigar odru bodo potem lahko svojemu stanu primerno nastopale tudi vojvodinje in grofinje in morda še kake višje osebe. Tako je torej bilo na Gočah, lepo je bilo, čeprav se je petje nekoliko pokazilo, zakaj ni šlo vse natančno po sekiricah, nam ni znano, saj, kolikor vemo, so tudi ženski slavčki na Gočah. No, bo pa drugič boljše tudi v tem oziru. Nekaj pa moramo grajati odločno in sicer pri poslušalcih. Pri najbolj ginljivih prizorih, ko bi morale človeku priti solze v oči, so se nekateri krohotali na glas, kar je jasno znamenje, da lepa igra pri njih

ni dosegla tega, kar je nameravala. Prostor je bil natlačeno poln občinstva. Marijini družbi pa častitamo na izvrstnem javnem nastopu in morda tudi na lepem gmotnem uspehu. Le tako naprej, delo krepji in blaži, lenoba mori.

V Vrhpolju so te dni začeli postavljati nove orglje, ki stanejo nad 4000 K. Denar pa je že ves zbran, še nekaj več ga je, kot orglje stanejo. Vrhpolci — zlasti fantje — so se kar skušali, kdo bo več dal. Čast vrlim Vrhpoljcem, ki so tako vneti za lepoto božje hiše. Kako vse drugače je v Vrhpolju kot v neki drugi župniji na Vipavskem, kjer se nekateri kregajo in delajo rekurze za — dvajset krajcarjev!!

Iz Logatca.

n Za pogorelce v Gorenji vasi je izposloval državni poslanec g. Gostinčar 4000 K podpore in za po povodnji poškodovane vasi Martinj hrib in Brod 700 K. Zdaj vemo, kaj more storiti mož, ki mu je na srcu edinole ljudstvo in njegove težave. Srčna mu hvala in Bog ga živi!

n Občinske volitve so bile dne 10. marca v Gor. Logatcu. To pot liberalcem ni šlo tako kakor druga leta, kajti malo je manjkalo in njihova trdnjava bi se bila zrušila do tal. Kako so pa tudi delali! Zmagali niso ljudski glasovi, ampak strahovanje, preslepljevanje in pooblastila. Zadnje sile so napeli; a če bi bilo šlo vse po redu, bi moral biti tretji razred naš in če Bog dá in pravica, bo tudi! Vložili smo zoper volitve pritožbo. Možje volivci, saj sami veste, kako se vam je godilo!

n »Ljudstvo izpregleduje«, se tolažijo liberalci zdaj po občinskih volitvah, in nismo še tako na koncu. Mi pravimo tudi »ljudstvo izpregleduje« — in kaj vidi? Nič drugzega ne, kakor da so ga liberalci na grd in sramoten način prezrli in ogoljufali. Poštenim in značajnim možem so zaprli vrata v občinski zastop, a uradnikom in učiteljem so jih odprli. Ali je to častno za kmečko občino kakor je Gor. Logatec?

n V odbor so sprejeli liberalci kar štiri uradnike in dva učitelja. Za božjo voljo, to še ni vse! Čujte: Sprejeli so še sedem krčmarjev in trgovcev. Tudi značilno! — Od vsega odbora ni nič manj kakor osem tujcev. Lepa ta: Na domačih tleh, pa domačin nima pravice! Potem pa liberalci vpijejo: »Ljudstvo izpregleduje!« Hudirja, bo menda ja izpregledalo, če se tako ž njim pometa.

n Sami med seboj so si zdaj v laseh liberalci, ker so tako po svoje račun napravili. Sicer sta pa zlasti dva, ki sta se skuzmala med seboj — obadva stebra liberalnega temeljna. — bivši župan g. Lenassi in penzionist Vončina. Prvi je hotel v odbor nekega domačina, drugi pa liberalnega trgovca Rusa, ki je Bog znaj od kod privandral v Logatec. Vsekakor je prav imel g. Lenassi, a prodril je Vončina s svojim ljubljencem. Odtod lasanje. Gospod Lenassi, kar prepustite liberalne županske valeti penzioniranemu Vončini. Čas ima, kakor nihče, in večjega veselja mu niste v stanu napraviti; sami sebi boste pa tudi odvzeli težko in odgovornosti polno breme.

n Občinski sluga v Klanecu menda zanaprej ne misli več stanovati pri klerikalcu, zato je tako protiljudsko agitiral. Ker pa ni mogel vsega zmochi sam — dokaz, da je šla liberalcem zelo tesna — je nahrulil še svojo boljšo polovico, da mu je pomagala. Dostikrat ni vedela povedati, po kaj je prišla in zato ni imela bogvékaj uspeha. — Prav tako je agitiral za liberalne velmože gozdni čuvaj iz Gorenje vasi, ki ima za piko večjo šaržo, kakor oni s Klanca.

n **Društveno življenje** krasno uspeva. Zadnji čas smo v življenje poklicali »Dekliško zvezo«. Vedno več deklet pristopa vanjo. V »Izobraževalnem društvu« bodo dobile odmerjene svoje dni v izobrazbo, pa tudi v zabavo. Vse pride polagoma na vrsto. Torej le skup, dekleta! — Na predpustno nedeljo je priredilo dolenjelogaško izobraževalno društvo lepo veselico. Igrali so »Crevljarija« v veliko zadovoljnost občinstva. Isto društvo je imelo po novem letu že tri predavanja. Enkrat nas je obiskal g. dr. Krek in govoril o kmečkem vprašanju, dvakrat pa domači gospod kaplan. V Gor. Logatcu pa je predaval S. t. m. gosp. župnik Lavrič o »ranah kmečkega stanu«. Predavanja so bila vsa zelo povoljno obiskana. Može, le v društvu in se ne bojte klevetnikov! Saj ne znajo drugega, nego grditi.

Iz reške doline.

n **Veselica** »Katol. izobraževalnega društva« v Trnovem je na pustni torek zopet privabila v svoje prostore mnogobrojno občinstva, ki mu je ljubša poštna zabava, kakor pa tisto nespametno rogoviljenje pustnih šem, kar je pri nas — žalbog — še jako razširjeno. Predstvaljali so se igri »Luknja v namiznem prtu« in »Strast vodi v propast«. Vse igralke so mojstrsko pogodile svoje vloge in pokazale, da bi se dalo s takimi močmi še kaj več doseči.

n **Volitve po naši dolini** so izpadle za nas mnogo boljše, kakor smo se nadejali. Koliko se je kvakalo po notranjski cunji, kako so vse naše županije za »neodvisnega ateta« Cucka in se vse veselile, da je enkrat poslanec tudi iz teh krajev. »Notranjec« je pa le to pozabil povedati, da tiste »županije« obstojajo le v liberalnih ex-županih, in »vsa« dolina, ki je za Cucka, obstoja le v bistrški bigularni, od koder so izhajali tudi dopisi v »Notranjca«.

n **Jablanska županija** se je postavila letos: 93 glasov naših; liberalnih le 8. Pripomniti pa moramo, da je sedaj najbolj neugoden čas za volitve, ker so naši može v slavonskih šumah. Leta 1901 je bilo v Jablanici še 43 liberalcev! Čast Podgorskim možem! — Ko se je izvedel izid volitev, je liberalni ex-župan Krnčev Miha, farbal ljudi iz same gole ljube nevoščljivosti, da je 93 glasov za Cucka, 8 pa »klerikalnih« in tako užalostil naše može. — Liberalno so volili le občinski ex-odborniki.

n **Trnovska občina** je tudi napredovala, kljub temu, da je tu od liberalnih ex-županov silovit pritisk. Dobila sta naša kandidata 199 glasov, »neodvisna« le 46. Leta 1901 pa naša 140, liberalca pa 89 (!) in letos? Dobro so jih dali naši može! Čast jim! Liberalci so se nadejali večine! So res verni Tomaži!

n **Bistrica** se je tudi malo »pohabila«. Volivce so iskali na dan volitve po hišah, pa so komaj zbornali 34 glasov; leta 1901 so imeli 62 glasov. Pametni Bistričani so tudi siti liberalizma, to kažejo, da so oddajali prazne glasovnice. — Krasen napredek so pokazale tudi občine, ki volijo skupno v Bitinji, našim so dale 67 glasov, liberalcem le 28. Leta 1901 so imeli liberalci tukaj večino! Pa se dobe še ljudje, ki verujejo poročilom notranjske cunje, kako je povsod polno »neodvisnih« volivcev. Kam hudirja pa izginejo ob času volitev?

n **Prestavljen** iz izTrnovnega v Senožeče kaplan g. Jan. Hrovat. Škoda, da nas je tako hitro zapustil.

Iz raznih krajev Notranjske

n **Iz Zagorja na Pivki**. V »Notranjcu« od 7. t. m., št. 10 je neki članek iz Zagorja na Pivki, ki napada domačega gosp. župnika Vadžana to-le: Dne 23. februarja so napravili za-

gorski fantje predpustno veselico pri zagorskemu županu Matiju Fatur. Povabili so med drugimi tudi vaška dekleta, naj pridejo v narodni noši k veselici. To vse se je zgodilo kmalu po večernicah tistega dne. Po igri in loteriji se je pričel ples. Pred plesom se je reklo, sedaj pa vam je prosto, katere hočete plesati, ostanite, druge pa lahko odidete. Odšlo je mnogo deklet iz Marijine družbe in drugih domov. Nato se je pričel ples. Plesalo je v narodni »čički« noši deset deklet, pet pa navadno kraško oblečenih. Niso torej plesala kakor »Notranjec« piše, vsa dekleta iz Marijine družbe iz Zagorja in Drskovč, katerih je vseh skupaj 145. Plesalo je tisti večer prisiljenih kakih petnajst. Zagorska Marijina družba je nekaterim tukajšnjim naprednjakom trn v oči. Žal jim je, da se je pred 16 leti ustanovila in da ima večinoma dobre ude. Da bi bile le povsod take, bi jih bil vsak vesel. Grdil je naša poštna dekleta Marijine družbe že »Narod« in »Notranjec«. Sedaj se pa čoha ob našo Marijino družbo neko liberalca, daleč naokoli znan vsled svojega baš ne ravno lepega vedenja. Drugi dan po veselici so prišle, kakor je bilo oznanjeno, vsa dekleta zagorske duhovnije k izpraševanju za Veliko noč. Pri izpraševanju je voditelj Marijine družbe posvaril dekleta, da niso storile prav, ker jim pravila Marijine družbe prepovedujejo ples in res so same spoznale, da niso prav storile. Prosile so same in še druge zanje, naj se jim za sedaj izpregleda. In odpustilo se jim je za enkrat z ozirom na razne okoliščine ter predpustnice in ker so bili navzoči starši dotičnih deklet pri vsej stvari. Precej po izpraševanju pa je nekaj deklet iz domače vasi zopet šlo v županovo krčmo plesat, kamor so jih vabili drugi. V nedeljo nato pri običajnem mesečnem shodu so bile seveda tiste izključene iz Marijine družbe; popihale so jo pa že precej iz cerkve, predno so bila prebrana njihova imena. Duhovni pastir je torej čisto pravilno ravnal in celo najbolj liberalnim ljudem ta dopis v »Notranjcu« ni všeč, ker tako neopravičeno žali dobrega zagorskega gospoda. Sicer pa vsa zagorska fara dčbo ve, na kateri strani je poštenost in pravo delo za ljudstvo, na kateri pa nesramno obrekovanje.

n **Grahovo**. Nov grob: Prejšnji teden smo zakopali preljubljeno gospo Krajčevo. Bila je blagoga srca, obče priljubljena. V cvetu njene mladosti v 25. letu, jo je Gospod rešil dolgotrajne bolezni, ki jo je mučila nad eno leto dni; pokljal jo je iz doline solz v kraj miru. Prelep pogreb, kakoršnega ne pomni naša fara, je pričal o priljubljenosti ranjke tudi med svetom. Do 15 krasnih vencev so blagi pokojnici pcklonili sorodniki in znanci. Šolska mladina in veliko sofaranov je dobro gospo Tončko spremilo k zadnjemu počitku. Marsikatero oko se je porosilo, ko je trda gruda zagrinjala mlado življenje, gospo Tončko. Kako težka ločitev ljubečemu g. Alojziju, soprogu od ljubljene soproge, mladima hčerkama, ki so izgubile nenadomestljivo ljubljeno mater! Počivaj v miru blaga duša, saj zeleni zimzelen na Tvojem grobu nam kliče upanje, da vidimo se nad zvezdami!

n **Postojna**. Kakor smo sporočili v zadnji številki, je pričela 12. t. m. nova kmečka hranilnica in posojilnica poslovati. Takoj prvi teden je bilo vložnega mnogo denarja, dokaz, da so ljudje težko čakali, da se je hranilnica ustanovila. Dne 9. t. m. so bile tukaj volitve za trško oskrbnitvo. Volitve so se vršile mirno. Hotelir Franc Paternost, ki je baje mislil priti na krmilo, je, ko je zvedel, da je zanj grozje prekislilo, da ima, če tudi ni »Ausländer«, vseeno malo zaupanja, izjavil, da odstopi kot kandidat.

Prof. Pawlow označi

na podlagi točnih preiskav zdrav v tek za naj-mogočnejšega zbujevalca sekretorskih želodčnih živcev. Prav odlično pa zbujejo tek, krepe želodec in olajšajo bolečine prave Bradyjeve želodčne kapljice. Pospešujejo opravila prebavnega dela, sprost do jedi, odstranjajo telesnemu dobrobit škodljivo napenjanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah **G. Brady, lekarnar, Dunaj 4, Fleischmarkt 1.387, razpoliža šest steklenic za K 5.—, 1,1 dvojnate steklenice za K 4-50 franko.** 212

Iz raznih krajev.

Grozna nesreča v Ameriki. Cleveland, 4. marca. V Lakeview šoli v Collinwoodu, O., je nastal radi prezakurjene peči ogenj, ki je zahteval 174 malih nedolžnih otroških žrtev. Stariši so morali mirno gledati, kako poginjajo njih ljubljenci. 19 otročičev je kranjskih starišev. Neki očividec je videl, da je neko truplo krčevito držalo kos roke. Najbrže je bratec hotel rešiti svojo sestrico, a mesto rešitve, šla sta oba v pogubo. Toliko nadejanih mladih življenj je bilo naenkrat uničenih! Veselo so šli zjutraj v šolo, ne da bi le eden slutil, da se nikdar več ne povrne v uaročje ljubih starišev. V mrtvašnici Lakeshore leži že 110 mrtvih trupel. Med temi so tudi štiri dosedaj še nepoznane ženske. Oh, prosim te, pridi k meni, klicala je obupana mati. Ne morem, mama. Oh, pomagaj mi, da se rešim, ker že gorim, odgovorilo je otroče svoji materi. Mati je zgrabila obe roki svoje hčerke in potegnila z vso močjo, a njene moči so bile preslabe. Obrnila se je do gasilcev, pokleknila pred nje in jih prosila, naj za božjo voljo rešijo otroka. Več mož je zgrabilo roke otroka, a vse zastoj! Ne muči se, mama, reče deklica. Umreti moram, oh! Nato se je mati udala v svojo usodo. Oklemljena se je rok svoje hčerke in z grozo na obrazu gledala, kako šviga plamen okoli njene glave. Plamen je zgrabil otrokove lase. Mati je odvrčala plamen od svojega otroka, dokler je mogla. Hvala, draga mama! zaklicala je deklica in umrla, ko so nesrečno mater odpeljali od mrtve hčerke. Mati je imela roko zažgano do kosti. Odpeljali so jo nezavestno, ker glavna slovenska naselbina je četrt ure od imenovane šole. Imenovani otroci slovenskih starišev so stari od devet do enajst let. Večina mrtvih otrok je pa nemškega pokolenja, z malimi izjemami skoraj vsi. Nadaljnja poročila sledi.

Jos. Markovič.

Op. uredništva: O tem požaru smo pričeli še dva dopisa, a ne moremo vseh priobčiti radi pomanjkanja prostora. Dopisnikom onkraj morja srčno hvalo!

Slabosti,

Nervoznosti, krčev, bolečin ne poznamo, odkar rabimo Feilerjev fluid s znamko „Eisfluid“ Dvanajstotnica za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri F. V. Feilerju v Stubici trg Elsa 16, (Hrvaško). 2 17 Dada.

Izpred sodišča. »Obtoženec, ali imate nekaj pripomniti?« — »Prosim nagle razsodbe, da ne zamudim skupnega kosila.«
Z višje deklishe šole. »Čemu neki ljudje e dašndanes prideljujejo slamo, ko vendar vsi spimo na modrocih!«

Kje je čebelar?

Doječe matere

ki same hranijo svoje male, dobe prese-
netljivo hitro novih moči in veselja do živ-
ljenja s Scottovo emulzijo.

: Scottova emulzija :

je slastna, pospešuje tek in
prebavo **krepi zdravje**
in jači ves organizem. Ob-
enem vpliva tudi najugod-
nejše na malega dojenčka,
ga dela rožnatega in jedro-
vitega, dvojno veselje za
ljubeče starše.

Cena izvirni steklenici 3 K 50 v.

Dobl se v vseh lekarnah.

Pristna le - to znam-
ko - ribičem - kot po-
ročitvenim znakom
za SCOTT-ov način.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas
o Thymomel scillae, t.j. preparat, katerega
večkrat zdravniki priporočajo.

Redka prilika.

Mlin in žaga z zemljiščem tik domačije se daje
v najem oa željo pa tudi proda. Obojno poslopje
je novo. Zemljišče je toliko, da se lahko redi kakih
6 goved in do 15 prašičev. Hiša z mlinom vred je
6 krita z etermitom. Najemščina ali kupna cena po
dogovoru. Oglasila in dopise sprejema **Ivan An-
kerat, Brezje št. 3 p. Radovljica.** 629 3-2

Gloria-srebrna ura
na sidro s 8 močnimi tepe
krav. pokrovi in avtom.
pokrovom, in kamnov, na-
jantno idola, jiceno pisteno
jamstvo proti povzetju, car.
prosto. Le 8 kron.

Urena-Export-Gesellschaft
(Gebr. Henrik Weiss)
Dunaj, XIV A, Seckhausstr.
strasse 511 710 1

Mesto
K 18 -
le K 9 -

Krasna
remont-
hoir

Svetujemo vam, da ne zanemarite rev-
matičnih in protinskih bolečin, bodljajev,
trganja po ledjih in križu. Z uspehom ra-
bimo bolečine olajšajoči Feller-jev fluid s
z. »Elsafluid«, 12 malih ali 6 velikih ste-
klenic franko 5 K. Želodec krepilno, go-

rečico in pehanje odstranjajoče in prebavo
pospešujoče sredstvo so Rabarbara-krog-
ljice s z. »Elsa-kroglijice«, 6 škatljic fran-
ljice s z. »Elsa-kroglijice«, 6 škatljic fran-
Elsa trg 16 (Hrvatsko).

Novo velikocvetne begonije

3 letne čebuljice, 20 krasnih
vrst, enost in polne, cveti do
20 cm premera, težko ločljive
od vrtnic in kamelij, v 7 glav-
nih barvah po 10-60 vin. —
Gloksinije 16 barv à 30 v.
Prezimni grmiči 50 bo-
gato cvetočih vrst à 20 vin. **Iglasto drevje** 10
vrst K 2-50. Nove teje vzpenjajoče **vrtnice** 3letne
à 60 vin. Višnjeve **gladiole**, **vzpenj. rastline**,
bele in rumene **kale**, **kane**, **georgine**, **pelar-
gonije**, **lilije**, **arum** itd. 20-30 vin. Vse za-
nesljivo cvetoče za sobo in vrt. — Zahtevajte bogato
ilustr. cenik in navodilo brezplačno. 601 5-3

JOSIP SUZA, Potenstein, Češko.

Neobhod. potrebna za prašičjerejo

je kavkaška krmna rastlina *Symphytum asperinum*
200 rastlin zadostuje za enega prašiča.

**Kosi se 6—8kratno vsako leto skozi
celih dvajset let**, izvrstna kрма za pra-
šiče, teleta in žrebeta. Rastlina vspeva povsod,
tudi v senci in pod drevjem. Vsak košček
zemlje pri dvorišču, vrtu in drugod se lahko
porabi za to rastlino. Cvet je izvrstna paša če-
belam. Ta rastlina je priporočena po vseh
nemških kmetijskih časopisih in vsi poljedelci
segajo z veseljem po njej. **Pošljem 100
rastlinskih korenin sličnih krom-
pirju za M 3.—** — Nadalje priporočam
Eldorado-krompir in sloviti Findlay-
krompir, kojega kilogram je pred nedavnim
časom veljal še 3000 mark in se izvrstno ob-
nese. **1 stot velja 15 M, 1/2 stota 8 M,
poštni zavoji s 4 1/4 klgr le 3 M.** —
Mozri junijski krompir, ki dozori že
v juniju, je najboljši zgodnji krompir in velja
1 stot le 7 M. **Vsaki naročtvi Eldo-
rado-krompirja pridenem tudi de-
set korenin Symphytum-rastline za
poskušnjo.**

**Walter Woeifert, Saatgut-Export,
Erfurt. 738 1-1**

Veleposesstvo

v Stari vasi pri Vidmu na Štajerskem blizu
Krškega, obstoječe z petero hiš, obširnimi vrta, ve-
liko travnikov, njiv in hoste, poleg več obširnih
vinogradov z novimi nasadi in zidanicami, vse v
prav dobrem stanu, se bode na **drobno** in tudi
na željo kupca več skupaj **prodalo.**

Razprodaja prične se 31. sušca 1908 in tako
naprej do popolne razprodaje. **Anton Mausear,**
veleposestnik. 735

Naravnost iz tovarne!

Poslužite se prilike. Pošljemo sedanjemu
času primerno zelo plosko, pristno uro
na sidro (ne Roskopf), **Weltall-patent**
s kamni. kovinasto kazališče, fantaz.,
oksid. jeklo ali nikel, natan regul., po
čudovito nizki ceni K 8-50, po povzetju
franko in carine prosto. Jamstvo 2 leti.
Ako ne ugaja, denar nazaj. H. 793-C.

Tovarna za ure
Weltall Watsch Chaus de Fonds
Švica. 730

**Tvrška Slavojca Jenko dediči v Pod-
gradu v Istri sprejme takoj v službo:**

1 blagajničarko in 1 prodajalko

manufakturne stroke. Reflektira se le na starejše in
dobro izvežbane moči. Ponudbe s spričevali in refe-
rencami poslati je naravnost tvrdki. 605 2-1

Trgovski učenec

dobrih, poštenih staršev, star 14-16 let se takoj
sprejme v trgovino z mešanim blagom pri tvrdki
Konsumnega društva v Starem trgu pri
Ložu. 508 3-3

ŽITNE CENE.

Cene za 100 kg.

Ljubljana, 24. marca 1908.

Pšenica, domača	22.50
Rž	20.—
Oves	17.60
Ajda, črna	20.—
Ajda, siva	19.—
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	18.—
Ječmen	16.—
Fižol, rdeč	19.—
Fižol, koks	18.—
Fižol, mandalon	14.—

Prodam

barvo za surovo maslo

primerno po „postavi o živilih“ brez vsacega
zaostajočega okusa, z najboljšimi svojstvi.

C. F. Schubert, Gradec, Murplatz 10-12.

Spretno

tkalce in tkalk'e

sprejme ob dobrem zaslužku takoj **tkal-
nica Dugaressa** na Hrvatskem. 611 1

2729 10-5

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo
pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito
se priporočajo — pri zaprtju in nerednem
odvajanju — pehanju, — kongestiji — po-
manjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sred-
stvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, uspeh siguren.
Cena je za 12 steklenic (1 dvanajsto-
rica) 5 K franko na vsako pošto po
povzetju ali če se pošlje denar naprej.
Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Pro-
simo, da se naroča naravnost od

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Vabilo na REDNI OBČNI ZBOR

„Ljudske posojilnice“

registrirane zadruge z neomejeno zavezo.

ki se vrši **6. aprila 1908 ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih v Ljubljani, Kongresni trg števil. 2.**

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Sklepanje o potrditvi računa. 4. Sklepanje o porabi dobička. 5. Volitev nadzorstva petero članov. 6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva.*) 7. Poročilo o izvršeni reviziji. 8. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 18. marca 1908.

Dr. Ivan Šusteršič,
načelnik.

Josip Šiška,
odbornik.

Poročilo za XII. upravno leto 1907 in izkaz hranilnih vlog se nahajata v tisku in bodeta po občnem zboru slavnemu p. n. občinstvu pri blagajni brezplačno na razpolago, dokler ne bo zalog istih pošla.

V zmislu §§ 17 in 27 pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: Karol Kauschegg, Ivan Kregar, Karol Pollak in Ivan Pollak.

Denarni promet za leto 1907.

Prejemki		kron	vin.	Izdatki		kron	vin.
Račun glavnih deležev: Vplačila		1800	—	Račun opravičnih deležev: Vrnjeni deleži		196	—
opravičnih deležev: Vplačila		648	—	hranilnih vlog: Vzdignjene hranilne vloge		3730739	19
hranilnih vlog: Vloge		4270227	34	tekoči: Posojila, vzdignjene vloge in naložen denar pri raznih zavodih		23665970	45
tekoči: Vloge, vzdignjen, naložen denar in vrnena posojila		23893863	03	posojil: Izplačana posojila		2608494	73
posojil: Vrnena posojila		1701550	54	menic: Eskomptovane menice		1762960	70
menic: Plačila		1325677	49	nepremičnin: Plačila in investijski stroški		166011	65
nepremičnin: Sprejemki		193533	97	terjatev od prodanih posestev: Prodane nepremičnine		137598	74
terjatev od prodanih posestev: Prejemki na kupnini		90579	10	pro diversi: Razna izplačila		203072	12
pro diversi: Razni prejemki		210295	29	obresti hranilnih vlog: Izplačane obresti		37129	80
pristopnine: Vplačila		162	—	posojilnih obresti: Vrnene obresti		1390	23
posojilnih obresti: Plačila		303305	82	tekočih obresti: Izplačane obresti		53238	87
tekočih obresti: Prejete obresti		327588	21	meničnih obresti: Povrnjene obresti		172	42
efektnih obresti: Prejete obresti		1444	44	davkov in pristojbin: Plačani davki in pristojbine		10696	28
zamučnih obresti: Prejete obresti		5370	—	dividend: Izplačana dividenda		260	—
obresti prodanih nepremičnin: Prejete obresti		6003	91	upravnih stroškov: Izdatki		40639	61
meničnih obresti: Prejete obresti		35750	26	razpoložnega zaklada: Vzdignjeno za penzijski sklad uradnikov		4671	54
upravnega prispevka: Prejemki		21562	16	Gotovina v blagajni koncem leta 1907		86364	82
Gotovina v blagajni začetkom leta 1907		120245	62				
		32509607	18			32509607	18

Denarni promet:

Prejemki	K 32389361 56
Izdatki	32423242 36
	K 64812603 92

Snežno-belo
se opere s II.

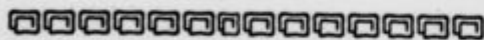
**Schicht-ovim
milom.**

Pristno le z znakom „Jelen“
in z imenom „Schicht“.

**Bolečine živcev in
revmatične
se
le
pomrijo
in ozdravijo z**

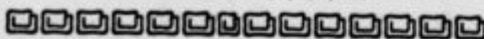
**CAMPHOROMENTHOL
VOSTREBAL.**

Cena stekleni 80 vin. Dobro se v lekarnah ali direktno,
če se vpošlje K 1-80 (2 steklenici) franko pri edini izdelovalnici Vostřebal-ovi lekarni, Praga-Karolinin dol.
Zaloga: Lekarna H. Mandetschlager, Ljubljana, Jurčičev trg.
K 3 Pozor pred ponarejanji! 29

Najboljši žival-

ski prašek — nikaka prevara — je **Barthel-ovo klajno apno**; preprečuje slajnico, boleznj v kosteh, hromoto pri žrebetih, teletih in mladih prašičih, krepj kosti, — pospešuje tek, valenje jajc pri kokoših, itd. Izdatek majhen. Korist stoterna!
! Popise zastoj. 168 6 1
Mih. Barthel & Co. Dunaj X/3.

Sumljivo. »Gospod ravnatelj, jeli vse v redu v vaši banki?« — »Da, zakaj pa ne?« — »I no, vaš blagajnik jo je danes zjutraj precej naglo ubiral proti kolo-dvoru!«

Združene tovarne za vojvina prodajajo letos
sopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le gid. 2-20 komad in gid. 4-30 za par 6 parov franko na deo) naravnost na lastnike konj **Ti debeli, trajno tepežni koci so topli kot kožuovina, temnosivi, okoli 150 200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja.**
- Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 3

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico
zdrženih tovarn za kočev

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

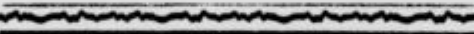
Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugaja-
joče se zavežem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od: kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, žopika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Hlova, Grünwalda, Zorkovak, Rottler Lichten, pl. Mroczkowski-ja Do ro-stany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kabilasa Mankendorf, Schenka Gerl-dorf lastna ka umetnega mlina Fohrtzgerja in dr.

Prodajam okolu

4000 metrov ostankov (kanafas) za posteljino :

breznap. pisanih
zajamčeno pristno barv, I. a kakovost, izbr. ostanki v dolgoti 8-18 m, primerne za celo posteljo po **22 kr. meter.** Pošiljajte za poskušnjo najmanj 5 kg zavoj (okolu 40 m) po poštnem povzetju.
S. STEIN, tkalnica za platno, Nachod, (Češko.) 727

Ohranitev zdravega želodca

je največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega saprja. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih soli skrbno pripravljeno, tek zbujajoče in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače sdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledke neznanosti, slabe diete, prehlajenja, in soprnega saprja, a. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balsam za želodec in lekarna B. FRAGNERJA v PRAGI.

VARILO I
Vai deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znakmo.

**Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-ja v PRAGI**
a. in kr. dvornega dobavitelja
»pri črnem orlu«

Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ul. 203.
Po pošti razpošilja se vsak dan.

Boia steklenica 2 K, pol steklenica 1 K.
Pred vpošiljavi K 1-50 se pošlje mala steklenica in za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 2 veliki steklenici, za K 8-4 veliki steklenici, za K 22-14 velikih steklenic poštnino pošte za vse poštuje avstro-ogrske monarhije.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mandetschlager, J. Mayr. 2179

Trganje revmatske boleznj ?
le
Zoltán-mazilo.

Steklenica 2 K, izvemši porto.
Pošilja dvakrat da dan po pošti
„ lekarna Zoltán „
Budimpešta. 31 5
Zaloga v Ljubljani:
„ Emil Leustek „
lekarna, Resljeva cesta šte. 1

Postrežba točna! Nizke cene!

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu svojo novo **trgovino z usnjem** in vsemi čevljarstvi potrebščinami v Ljubljani sv. Petra cesta 2, nasproti cerkve frančiškanov. Izkušal bom, da z dobrim blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim obilnega obiska.
2844 52-10 **K. A. Krugar.**

Pozor! Pozor!
Pravi rumeni čebelni vosek
se kupi v vsakej meri. Ponudbe z vzorcem je poslati na trvdko. **C. F. Schubert, Gradeo, Murplatz 10-12.** 681 5-1

Putniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in tu neshljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Simcetka** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Za vsako vrstno Prijaznula dojo se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

**Slaven,
Slaven,
Slaven,
Slaven,**

ker duva prtenino,
vsled bleščede beline, ki jo dobi prtenina,
ker ne dobi prtenina po pranju prav nikakega duha,
ker je zelo poceni in se pri pranju prihrani mnogo časa

je 163 16-8

MINLOS^{ov} PRALNI PRASILA

KAJOR EN MOZ SE GA DRŽE MILLIONI

Absolutno neobhodno potreben je za vsako dobro urejeno gospodarstvo. — Pazi naj se na zgorajšnje varstveno znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ker je isto brez vsake vrednosti. — Dobiva se v trgovinah z drogerijami, kolonijalnimi blagom in z milom.

Engros pri L. Minlos, Dunaj, I. Mülkerbastei 3.

Ako kašljate,

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči potite, je potrebno v Vašo korist, da rabite zaupanja vredno sredstvo. Kot tako se hvali **Halspi-jev lipov medeni sirap** (Rp.: Syr. thiliae 300 gr). Njegov učinek pri kašlju, hripavosti, zaslezenju, težki sapi, katarih, pomanjkanju teka, nočnem potenju itd. se splošno priznava. Vzorčna steklenica 3 K, velika steklenica 5 K, 3 steklenice franko 15 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Glavna zaloga za Avstro-Ograko: **Lekarna pri „apostolu“**, Budimpešta, Josefaring 64/48 2694 20-15

Dajenca za sodarsko obrt Josip Janko
sprejme takoj **Ivan Česenj v Kranju.** 703
22 1 Velika ulica

Ribarsko orodje

na debelo in na drobno izdeluje in pošilja najceneje prva avstrijska tovarna za ribarsko orodje **Karl Leitner, Waidhofen a./d. Ybbs.** Zaloga angl. in ameriških izdelkov. Ceniki zastoj. 728 5-1

priloga veliko zalogo šopnih in stenakih ur, budilnic, verižic, prstanov, uhanov, brošev, kakor tudi vsakovrstnih očal, po zelo niski ceni. — Popravila, tudi najtežavnjša, izvršim vestno pod poročtvom.

Kašelj

naglo umiri, razkroji slez in lajša izmeček priatni 30 5

Karolinodolski Davidov čaj.

1 zavoj 40 vinarjev.
Edina izdelovalnica:
Lekarna pri „Češki kroni“, Praga, Karolinov dol.
Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se pošlje 80 vin. (2 zavoja).
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem orlu“, Jurčičev trg.
Pozor pred ponarejanji. Vsak zavitek ima trdiko in podpis A Ferkl.

Vprašajte svojega zdravnika nill

LOVA-CRIN-
voda za lasse edino gotovo učinkujoče sredstvo pri pleši, izpadanju las, luskinah? LOVA-CRIN povzroči polno svitilo brado ter lasse. Dobiva se v steklenicah po K 5-,-, 3 steklenice K 12-,-, 6 steklenice K 20-,- v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah monarhije ali naravnost pri 670 2-1

M. Feith nastl., DUNAJ VII. Richtergasse Nr. 9.

Kuverte s firmo,

- - pisma, - -
- račune itd. -

izvršuje natančno po
: naročilu :
: Katoliška :
: tiskarna :
v Ljubljani.

Seithe Altenburg. Tehnika Altenburg.
Strojna stekla, papir, avtomob. plin. vod tehn.
Programi zast.

Lira-kolesa

Najboljše kolo sveta! Nedosežno glede kakovosti in izpolnjevanja. Izbora material, lično delo, silico, lahka vžnja so znaki znamenke Lira. Jamstvo 3 leta. Niske cene. Carine prosto od avstr. razpošilji. Zahtevajte vsaj bravec tega lista zastoj najnov. cenik. Zastojniki se iščejo.
Rihard Ladewig!
616 Preznau Postfach 353

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Graz, 21. marca: 59, 2, 65, 43, 36.
Dunaj, 21. marca: 71, 26, 66, 35, 40.

Denarnice zbira. Ropar dohiti v gozdu bogatega trgovca: »Oprostite gospod, usojam se vam javiti, da zbiram napolnjene denarnice.

Pozor, kmetije in fantiel V molli lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, zasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhila (luskin) na glavi, to je **Kaplor 4t. 1.** Cena (franko na vsako pošiljo): 1 lončič 3 K 60 v 2 lončiča 5 K. Prosim, da se na roči nam od mene. Naslov je: **P. Jurčič, lekarnar v Pakracu št. 65.** Slavonska. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 7720 1-1

Odlikovana semenska trgovina in umetno vrtnarstvo 216 10-8

Alojzija Korsike v Ljubljani.

Edina na Kranjskem strokovno urejena semenska trgovina na debelo in drobno, 6 vrst pose, 10 vrst detelje, 16 vrst trave. Čistih trav in več vrst travnih zmesi, priporočenih po poljedelj. listih, mnogovrstna krmilna, zelenjadna in cvetlična semena, vsa preizkušena; za dobro kaljivost se jamči.

Tu se tudi izdelujejo šopki in vencji, sveži in suhi, s trakovi in napisi, in vsi v to stroko spadajoči predmeti po najnižjih cenah. Cenovnik za leto 1908 se dobi brezplačno. Za obila naročila se pri poroča z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

Čudež industrije.

New-York in London nista priznala ali odpravi celini ter je velika tovarna srebrne prilijene, oddala vse svoje stroje proti mehanizem ploščic delavca med Posobitima sam izvirni in usojam. Polikam torej vsakomur slediti prodajno in prosi kama, da se mi povrne
gid. 6-90 in dno:
4 komadev srebrnih steklenih šopov v priložni angliško klisto
1 kom. amer. pat. srebrnih vseh in vsake komade.
1 kom. amer. pat. srebrnih steklenih šopov;
12 kom. amer. pat. srebrnih klistov šopov;
1 kom. amer. pat. srebrne najmanjša za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna najmanjša za mleko;
1 kom. ang. Vintura klisti za poškodovane;
1 kom. čistih amonijevih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najlta. spjalnica za sladkor.

42 komadev skopaj samo gid. 6-90.
Vseh teh 42 predmetov je poprej stala gid. 49 ter jih je moči sedaj dobiti pe tej minimalni ceni gid. 6-90. Ameriško pat. srebrno je znano, je slez in skozni bela kovina, ki obrtiti boje srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da leta laserat ne temelji na nikakršni alepartiji, zavzemem se s tem javno, vsakemu, kateremu se bi bilo blago včet, povrniti brez zadrtja znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli te krasne garniture, ki je posebna prilika za vsak prakar

Zenitovanjsko in priložnostno darilo.
kakor tudi za vsake boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v
A. HIRSCHBERG-a
ekspozitni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 O. Telefon 14597.

Poljita se v provincije proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za nje 10 kr.
Prisloje le z zraven nalozena varstveno znamko (zdrava kovina).
Izvirček iz pohvalnih pism:
5 pat. srebrno garniture sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan Maribor.
Eksc. baronica Edelsheim mi je najtopleje priporočila Vašo garnituro, toraj prosim, pošlilito mi tako garnituro za gid. 6-90.
Kocesar d. 30. oktobra 901.
Hona Tiska, voj. grof. Degeneršid.
Ker je Vaše garnit. v gospodinj. jako koristna, prosim, da mi pošljite št. 6. Pavci pri Prebeldu
Dr. Camille Böhm, obr. in tov. zdravnik.

Zahtevajte zastonj

In poštine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatin in srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav po **izvirnih tovarniških cenah.**

- Niklasta remontoarka . . . K 3-
- Sistem Roskopf patentna ura . . . 4-
- Švicarska, originalni sistem Roskopf patent . . . 5-
- Registrirana „Adler Roskopf“ niklasta remont. na sidro . . . 7-
- Srebrna remontoarka „Gloria“ kolesje, prosto . . . 8-40
- Srebrna remontoarka, dvojni pokrov . . . 12-50
- Budilka . . . 2-90
- Kuhinjska ura . . . 3-
- Schwarzwaldska ura . . . 2-80
- Ura s kukavico . . . 8-50

Za vsako uro 3 letno pismeno jamstvo. Brez rizike. Zamena dovoljena, ali denar nazaj. 64 9

Prva tvornica za ure v **Mostu**

Jan Konrad

c. in kr. dvorni dobavitelj v **Mostu št. 936** (Češko).

Učenca za mizarstvo obrt

sprejme **Primož Berlec**, mizar, Vrhpolje št. 3, pošta Kamnik. 668 2-1

Osební kredit za uradnike, * Castnike učitelje itd. Samostojno konzorcij za hranilnice in predjeme uradnik. društva dajejo po najzmernejših pogojih tudi proti daljšim odplačilom posojila na osebni kredit. Potovalci izključni. Naslovi konzorcijev se povedo brezpla. pri osrednjem vodstvu uradn. društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25. 2438 1

Obrtna Akademijska

Friedberg

pri Franko-brodu ob M.

Politeh. zavod za inženjerje in arhitekte
248 11-4

Velika moderna

zaloga oblek

za gospode, dečke in otroke

A. Kunc

Ljubljana, Dvorni trg št. 3
(na vogalu Zidovske ulice)

Strokovnjaška potrežba z izbornimi izdelki po nizkih, stalnih in na vsakem predmetu označenih cenah.

Naročila po meri t. čno in priznana dobro.

Cene dečke posteljne perje
8 kg nov izena K 9-60, bele K 12-00, polbele skubljen K 18-00, bela K 24-00, snežnobelo, kot puh mehko skublji K 30-00, K 36-00, K 42-00. Pošilja franco po prevzetju. Zamena dovoljena proti povratni poštini. **Benedikt Sachtel**, Lobes št. 18

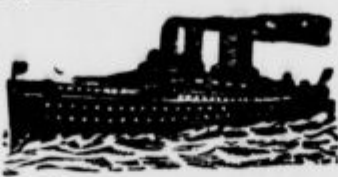
vi Pizna, Češka.

Zastonj 2554

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatinini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, Juvalir in graver. Oselek I. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

V Ameriko In Kanado

najzložnejša, najcenejša in najvarnejša

vožnja s Cunard Line

Bližnji odhod:

Iz Trsta: Slavonija 31. marca, Panonija 14. aprila, Carpatija 28. aprila.

Iz Liverpoola: Lusitania 4/4, 25/4 in 16/5, Mauretania 11/4, 2/5 in 23/5.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odolsek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Kako si s 5 vinarji

vsakdo lahko oskrbi potrebno blago za obleko, platnino, sukno, posteljno opravo, oksford, sploh vsako tovrstno blago v največji izberi na lahek način in prav ceno. Piše se enostavno dopisnica na brate **Lechner v Gradec** po vzorce, ki se razpošiljajo brezplačno na vse strani. 337 12-2

Josip Kordin

Ljubljana, Pred Skofljo 3.

priporoča 334 10-7

svoje bogate zaloge vsakovrstnih zanesljivih semen

kuhar: črne domače, lucerne in rudače detelje, oparane, velikanke rumene, rudače in beli pepe, in koruze za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, melane za seno in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah. Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in silkanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prečistiti debelostil in p. a. stava, občinstvo za uspravo cerkvenih oknov s umetnim steklarstvom ali silkanje na steklo, steklenih del, usprave okvirov, itd. itd. — Ina tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostilo in za sobnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Marji, cenki in proračuni za izdelava zastonj, mozaik sprizvica za dovršena dela so brezplačno odjemalcem v ogled na razpolago. 1807 59-30

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporoča svoje veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepic, kakor tudi najtrpežnejših ter najfinejših čevljev.

Dr. Franc Derganc

I. kirurški asistent deželne bolnice

(bivši večletni operater na dunajskih klinikah dvor. svet. prof. dr. barona Eiselsberga (kirurgija) in dvor. svet. prof. dr. Chrobaka (ženske bolezni); ter na oddelkih prof. dr. Wertheima (ženske bolezni) in prof. dr. Schnitzlerja (kirurgija) si jemlje čast, naznanjati p. n. občinstvu, da je začel ordinirati za

kirurškične in ženske bolezni.

644 V Ljubljani, dne 15. marca 1908.

Ordinira od 2-3. ure popoldne v Komenskega ulicah št. 8.

Odda se takoj ali o svetem Jurju služba

organista in cerkvenika

Kje, pove upravništvo „Domoljuba“. 685

KAŠLJUJOČIM

otrokom in odraslim osebam

pisujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odrgava sluz, jo odvaja, ki blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenitno izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco proti pošiljavi 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljavi 7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja

2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1

Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah. Pozor na ime sredstva, izdelovatelja in na varstveno znamko.